แผนการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง

อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง 2564
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้

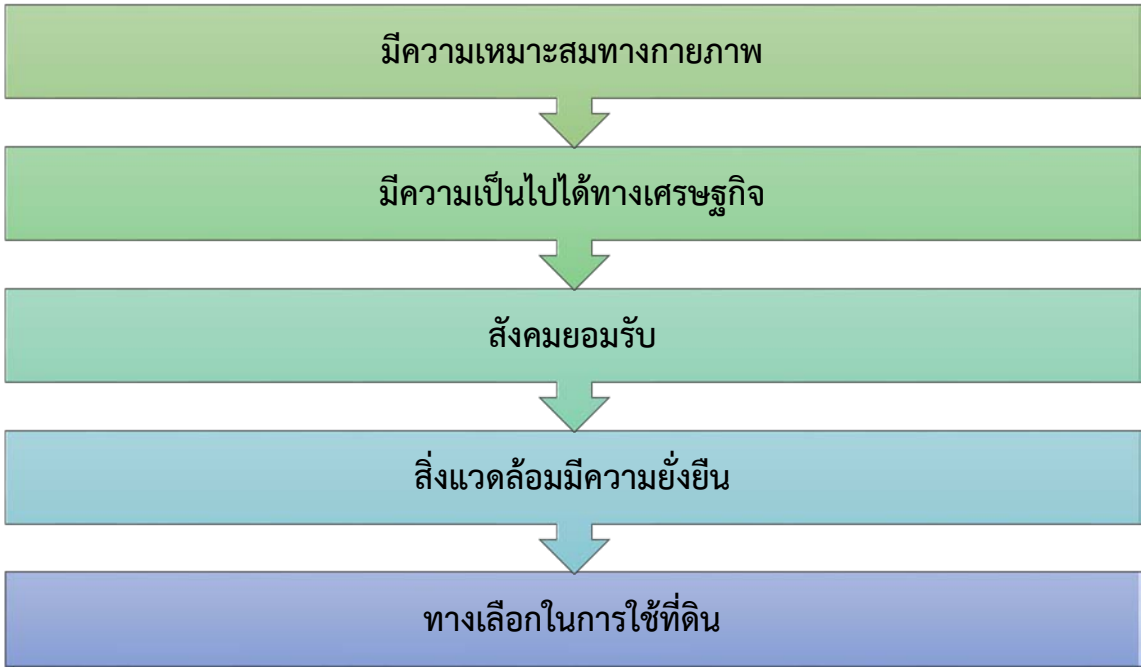

หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ
กันยายน
2564

สารบาญ

		หน้า
คำนำ		**ก**
สารบาญตาราง		**ง**
สารบาญภาพ		**จ**
บทที่ 1	**บทนำ**	**1-1**
	1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
	1.2 วัตถุประสงค์	1-1
	1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
	1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
	1.5 นิยามศัพท์	1-2
	1.6 คำสำคัญ	1-4
บทที่ 2	**ข้อมูลทั่วไป**	**2-1**
	2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
	2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
	2.3 ประวัติเอกลักษณ์	2-1
	2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-1
	2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-5
	2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-8
	2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-12
บทที่ 3	**ทรัพยากรธรรมชาติ**	**3-1**
	3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
	3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
	3.3 ทรัพยากรดิน	3-4
บทที่ 4	**กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน**	**4-1**
	4.1 หลักการ	4-1
	4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
	4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-3
บทที่ 5	**การประเมินคุณภาพที่ดิน**	**5-1**
	5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
	5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
	5.3 ผลชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน	5-1

สารบาญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 6	**แผนการใช้ที่ดิน**	**6-1**
	6.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	6-1
	6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-1
	6.3 เขตการใช้ที่ดิน	6-3
	6.4 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-9
	6.5 การจัดการความต้องการส่วนต่าง	6-10
บทที่ 7	**การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน**	**7-1**
	7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
	7.2 ตัวชี้วัด	7-1
	7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-1
	7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-3
	7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-4
	7.6 ระยะเวลาดำเนินการ	7-6

สารบาญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง ปี 2532-2563	2-6
2-2	สภาพการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	2-9
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง ปี 2563	2-12
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง ปี 2563	2-13
2-5	สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง ปี 2563	2-15
2-6	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง ปี 2563	2-17
3-1	ที่ตั้งบ่อบาดาลตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	3-1
3-2	หน่วยแผนที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	3-6
3-3	สมบัติดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	3-7
3-4	การชะล้างพังทลายของดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	3-12
4-1	แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	4-4
5-1	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	5-4
6-1	นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	6-2
6-2	เขตการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	6-4
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-7
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-9
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่องตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)	7-10

สารบาญภาพ

ภาพที่		หน้า
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	2-2
2-2	ความลาดชันตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	2-3
2-3	ชั้นความสูงตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	2-4
2-4	เส้นชั้นน้ำฝน จังหวัดพัทลุง	2-7
2-5	สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดพัทลุง	2-8
2-6	สภาพการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	2-11
2-7	สัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	2-13
2-8	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง ปี 2563	2-18
3-1	ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	3-2
3-2	ที่ตั้งบ่อบาดาลตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	3-3
3-3	ทรัพยากรดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	3-10
3-4	ภูมิประเทศและชุดดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	3-11
3-5	การชะล้างพังทลายของดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	3-14
4-1	แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	4-3
4-2	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	4-5
4-3	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบันตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	4-6
6-1	เขตการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	6-5
6-2	ระบบการปลูกพืชตามแผนตามแผนการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	6-9
7-1	ระบบการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ และทางลำเลียงตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง	7-5

บทที่ 1
บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ได้มีการบัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบล จำนวน 7,225 ตำบลให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศดังกล่าวข้างต้น สถานีพัฒนาที่ดินสตูล จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุงขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง มีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ถึง 30 กันยายน พ.ศ. 2564

1.3.2 สถานที่ตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลหรือแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล (ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ดำเนินการ)

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดินรายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และ ***กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน*** (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สำรวจข้อมูลทั้ง กายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตามประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อร่างแผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

1) การที่สภาตำบลหรือสภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งงบของเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบซื้อเมล็ดพันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลนั้น เป็นต้น

2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“ที่ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วยชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1993)

“ที่ดิน” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนผิวของของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิผลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียวแต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำขั้นบันไดและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“ดิน” หมายความรวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรียวัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึงเทหวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลก เป็นวัตถุที่ค้ำจุนการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วยแร่ธาตุ และอินทรียวัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ละชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขบวนการกำเนิดดิน ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการระกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“ดิน” อินทรียวัตถุและอนินทรียวัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิด และระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกันเนื่องมาจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสัณฐาน (คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา, 2551)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้ให้ความหมายของการวางแผนการใช้ที่ดินว่าเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลง ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางของการลงทุน แนวทางของการพัฒนาเทคโนโลยี และเป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB, 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดินและการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาดุลธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ (ตัวอย่าง)

ตำบลอ่างทอง : แหล่งสร้างผลผลิตแดนเสรี แหล่งน้ำผืนปฐพีศรีอ่างทอง

บทที่ 2
ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 16.94 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 10,588 ไร่ มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอศรีนครินทร์ ห่างจากที่ว่าการอำเภอ 5 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังภาพที่ 2-1

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลชุมพล อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง
ทิศใต้ ติดกับ ตำบลสมหวัง อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง
ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลร่มเมือง อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง
ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลลำสินธุ์ อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง
(แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2561-2565)

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านประดู่	หมู่ที่ 5 บ้านปากแพรก
หมู่ที่ 2 บ้านสวนหลวง	หมู่ที่ 6 บ้านเกาะเหรียง
หมู่ที่ 3 บ้านอ่างทอง	หมู่ที่ 7 บ้านต้นตอ
หมู่ที่ 4 บ้านโหล๊ะหนุน	หมู่ที่ 8 บ้านเกาะขัน

(แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2561-2565)

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์

เดิมตำบลอ่างทองเป็นพื้นที่ของตำบลร่มเมือง อำเภอเมืองพัทลุง ต่อมาเมื่อปี 2525 ตำบลร่มเมืองได้แบ่งออกเป็น 2 ตำบล คือ ตำบลร่มเมือง และอำเภออ่างทอง ซึ่งคำว่าอ่างทองเป็นชื่อของบ้านใหญ่บ้านหนึ่งในตำบลอ่างทองจึงได้นำมาตั้งชื่อตำบล อีกนัยหนึ่งมีคนเล่าว่าเมื่อประมาณ 200 กว่าปีหมู่บ้านแห่งนี้ยังไม่มีชื่อเรียก เป็นหมู่บ้านที่อยู่ติดกับสายน้ำ เรียกว่า คลองใหญ่ ซึ่งเป็นสายหลักของการสัญจร ซึ่งในอดีตการสัญจรใช้ทางเรือเป็นส่วนใหญ่ และในคลองสายดังกล่าวมีวังน้ำวนอยู่จุดหนึ่ง เรียกว่า วังเวียน และครั้งหนึ่งได้มีการนำทองคำเพื่อไปหล่อลอยอยู่กลางตรงวังเวียน เมื่อมีคนเห็นอ่างทองคำก็จมลง แต่ยังมีคนเห็นอ่างลอยขึ้นมาในช่วงวันขึ้น 8 ค่ำของทุกเดือน เรื่องนี้รู้ไปถึงข้าหลวงจึงให้มีผู้รู้มาทำพิธีคล้องอ่างทองคำขึ้นมาจากสายน้ำ โดยใช้สายสิญจน์ลงอาคมคล้องขึ้นมาขณะที่ทำพิธีคล้องอยู่นั้น เชือกได้ขาดจากอ่างทองคำ และอ่างทองคำได้จมลง ณ วังเวียนแห่งนั้น และนับจากนั้นก็ไม่มีใครได้พบเห็นอ่างทองคำนั้นอีกเลย ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านอ่างทอง ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

2.4 สภาพภูมิประเทศ

มีลักษณะภูมิประเทศมีสภาพพื้นที่ราบเรียบ โดยส่วนใหญ่มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาเป็น 2-5 เปอร์เซ็นต์ และ 5-12 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 30-80 เมตร โดยด้านทิศตะวันตกของตำบลเป็นพื้นที่สูง ลาดต่ำลงไปทางด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันออกเฉียงใต้ มีคลองลำตัดผ่านตอนกลางของตำบล (ภาพที่ 2-2 และภาพที่ 2-3)

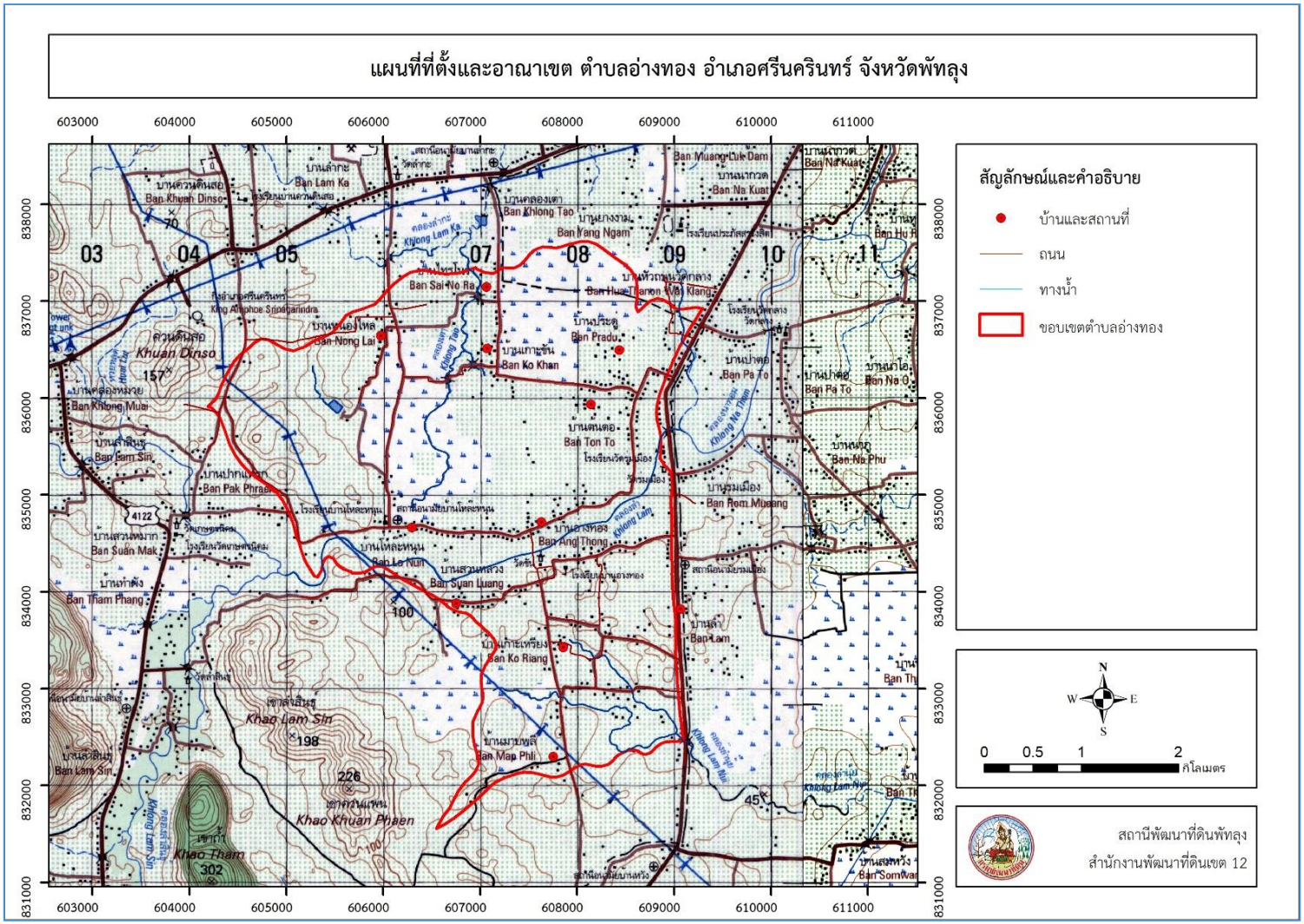

ภาพที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

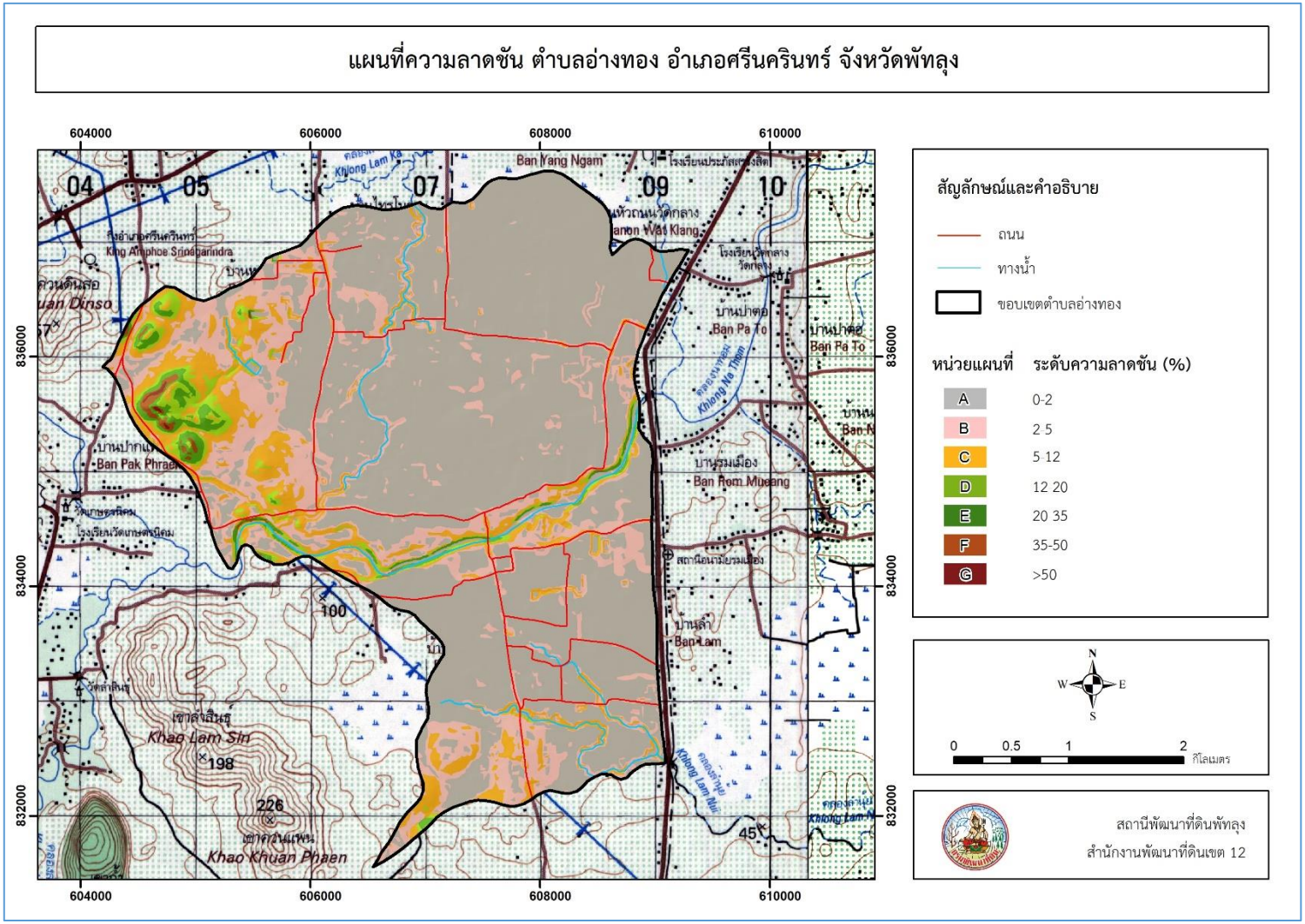

ภาพที่ 2-2 ความลาดชันตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

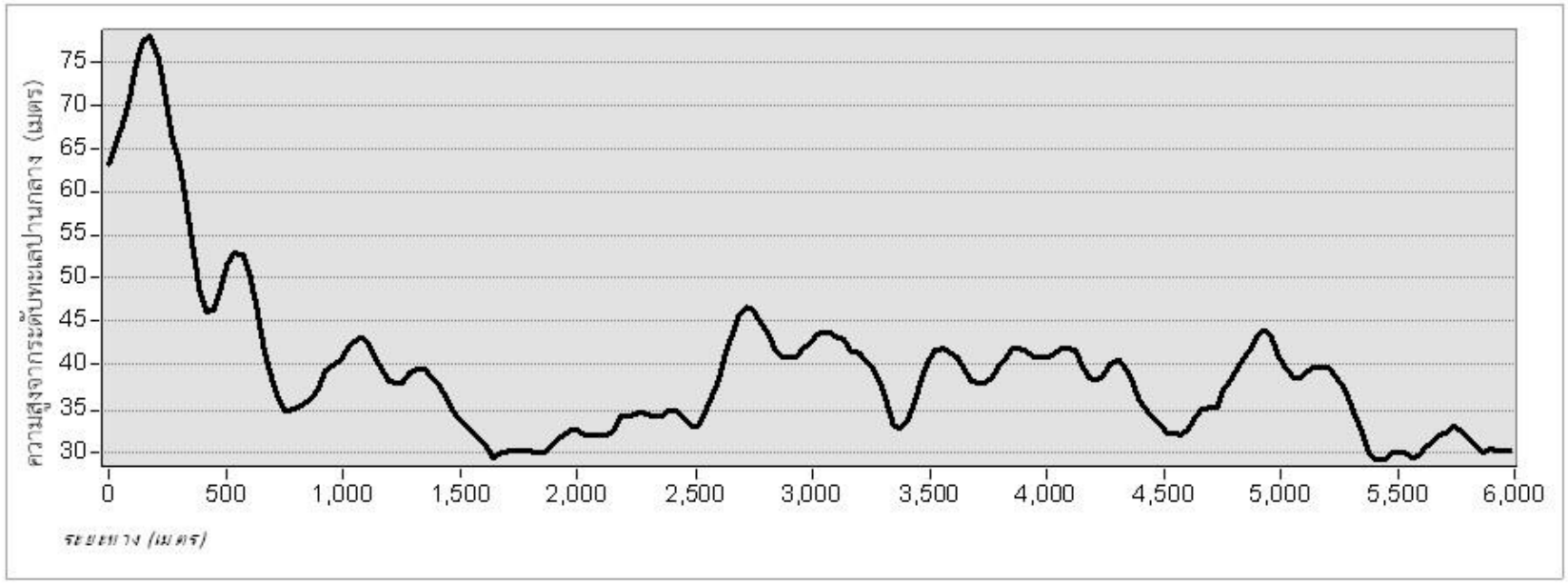

ภาพที่ 2-3 ภูมิประเทศตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

2.5 สภาพภูมิอากาศ

2.5.1 สภาพภูมิอากาศทั่วไป

ได้รับน้ำฝนจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ช่วงที่ฝนตกมากที่สุด ระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม มีปริมาณน้ำฝนรวม 2,210.7 มิลลิเมตร/ ปี อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 27.7 องศาเซลเซียส

2.5.2 ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดพัทลุงพิจารณาตามลักษณะอากาศของประเทศไทยแบ่งออกเป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะนี้เป็นช่องว่างระหว่างฤดูมรสุม จะมีลมจากทิศตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุม ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดคือเดือนเมษายน แต่เป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้ทะเลจึงไม่ร้อนมากนัก ได้รับกะแสลมและไอน้ำทำให้อากาศคลายความร้อนลงไปมาก

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย และเนื่องจากเป็นจังหวัดที่อยู่ทางด้านตะวันออกของภาคใต้จึงได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทยเต็มที่ ทำให้มีฝนตกมากในช่วงฤดูหนาว คือระหว่างเดือนพฤศจิกายนและธันวาคมอีกช่วงหนึ่งด้วย

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีลมเย็นและแห้งจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน แต่เนื่องจากอยู่ใกล้ทะเลจึงได้รับอิทธิพลจากลมนี้เต็มที่ทำให้มีฝนตกชุกมากในฤดูหนาว โดยเฉพาะในช่วงเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม

2.5.3 ลักษณะอากาศทั่วไป

จังหวัดพัทลุงอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดประจำเป็น 2 ฤดูกาล คือ ฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาวจะมีลมจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นลมแห้งจากประเทศจีนพัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้ภาคต่าง ๆ ทางตอนบนของประเทศตั้งแต่ภาคกลางขึ้นไป มีอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้งทั่วไป แต่ภาคใต้ตั้งแต่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ลงไปรวมถึงจังหวัดพัทลุงกลับมีฝนตกชุกเพราะลมมรสุมนี้พัดผ่านอ่าวไทย จึงพาเอาไอน้ำไปตกเป็นฝนทั่วไป อากาศจึงไม่หนาวเย็นดังเช่นภาคอื่น ๆ ที่อยู่ตอนบนของประเทศ แต่อาจมีอากาศเย็นเป็นครั้งคราว ลมมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดผ่านมหาสมุทรอินเดีย จึงได้พาเอาไอน้ำและความชุ่มชื้นมาสู่ประเทศไทย แต่เนื่องจากเทือกเขาตะนาวศรีซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกกันกระแสลมไว้ ทำให้ภาคใต้ฝั่งตะวันออกและจังหวัดพัทลุงมีฝนน้อยกว่าภาคใต้ฝั่งตะวันตกซึ่งเป็นด้านรับลม

2.5.4 อุณหภูมิ

จังหวัดพัทลุงอยู่ใกล้ทะเล ฤดูร้อนมีอากาศไม่ร้อนมากนัก อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 27.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.4 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 24.4 องศาเซลเซียส เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดคือเดือนพฤษภาคม เคยตรวจอุณหภูมิสูงที่สุดได้ 34 เซลเซียส

2.5.5 ความชื้นสัมพัทธ์

ความชื้นสัมพัทธ์สัมพันธ์กับมวลอากาศและอิทธิพลของลมมรสุมเป็นสำคัญ เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากมรสุมทั้งสองฤดู คือมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มรสุมทั้งสองชนิดนี้ก่อนที่จะพัดเข้าสู่บริเวณจังหวัดได้พัดผ่านทะเลปละมกาสมุทรจึงได้พาเอาไอน้ำและความชุ่มชื้นมาด้วย ทำให้มีความชื้นสัมพัทธ์สูง ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปีประมาณ 82.3 %

2.5.6 ฝน

พัทลุงจัดว่าเป็นจังหวัดที่มีฝนค่อนข้างดีของภาคใต้ ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะมีฝนตกชุกมากกว่าในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เพราะอยู่ทางด้านตะวันออก ไม่มีภูเขาสูงปิดกั้น จึงได้รับมรสุมเต็มที่ทำให้มีฝนตกชุกโดยเฉพาะระหว่างเดือนตุลาคมถึงธันวาคม ส่วนในฤดูมรสุมตะ วันตกเฉียงใต้มีฝนน้อยกว่าฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเพราะมีเทือกเขาตะนาวศรีปิดกั้นทำให้ได้รับกระแสลมไม่เต็มที่ ฝนเฉลี่ยประมาณ 2,210.7 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 157.2 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนพฤศจิกายน มีฝนตกเฉลี่ยประมาณ 541.3 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 21.6 วัน ส่วนเดือนที่มีฝนตกน้อยที่สุดคือเดือนกุมภาพันธ์ มีฝนตกเฉลี่ยประมาณ 73.4 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 5.1 วัน จากเส้นชั้นน้ำฝน พบว่า ตำบลอ่างทองมีฝนอยู่ในช่วง 2,200 - 2,250 มิลลิเมตร

2.5.7 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2532-2561) ณ สถานีตรวจอากาศพัทลุงได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ETo) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนมกราคมถึงกลางเดือนกันยายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนกันยายนถึงปลายเดือนมกราคม และช่วงนี้อาจจะเกิดภาวะน้ำท่วมทำให้พืชเสียหายได้ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม (ตารางที่ 2-1 และภาพที่ 2-4 ถึงภาพที่ 2-5)

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดพัทลุง ปี 2532-2561

เดือน	อุณหภูมิ (C)			ความชื้นสัมพัทธ์	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ	ปริมาณฝนใช้การ*
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	(%)	(มม.)	(วัน)	(มม.)	(มม.)
ม.ค.	23.8	30.4	26.8	84.0	168.7	12.3	107.3	123.2
ก.พ.	23.8	31.6	27.4	81.0	73.4	5.1	126.0	64.8
มี.ค.	24.3	32.8	28.1	80.0	118.4	7.1	141.7	96.0
เม.ย.	25.1	33.9	28.8	81.0	112.3	9.3	138.9	92.1
พ.ค.	25.1	34.0	28.6	81.0	102.8	12.7	131.1	85.9
มิ.ย.	24.7	33.5	28.2	80.0	83.2	10.6	122.1	72.1
ก.ค.	24.4	33.4	28.0	80.0	83.9	11.7	125.6	72.6
ส.ค.	24.4	33.5	28.0	80.0	91.8	12.7	132.4	78.3
ก.ย.	24.4	33.0	27.6	81.0	109.7	14.0	122.1	90.4
ต.ค.	24.3	32.1	27.3	84.0	244.3	19.5	115.3	148.8
พ.ย.	24.3	30.5	26.8	88.0	541.3	21.6	93.0	179.1
ธ.ค.	24.2	30.0	26.6	87.0	480.9	20.6	95.2	173.1
เฉลี่ย	**24.4**	**32.4**	**27.7**	**82.3**	**-**	**-**	**-**	**-**
รวม	**-**	**-**	**-**	**-**	**2,210.7**	**157.2**	**1,450.6**	**1,276.4**

หมายเหตุ : จากการคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0
ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2562)

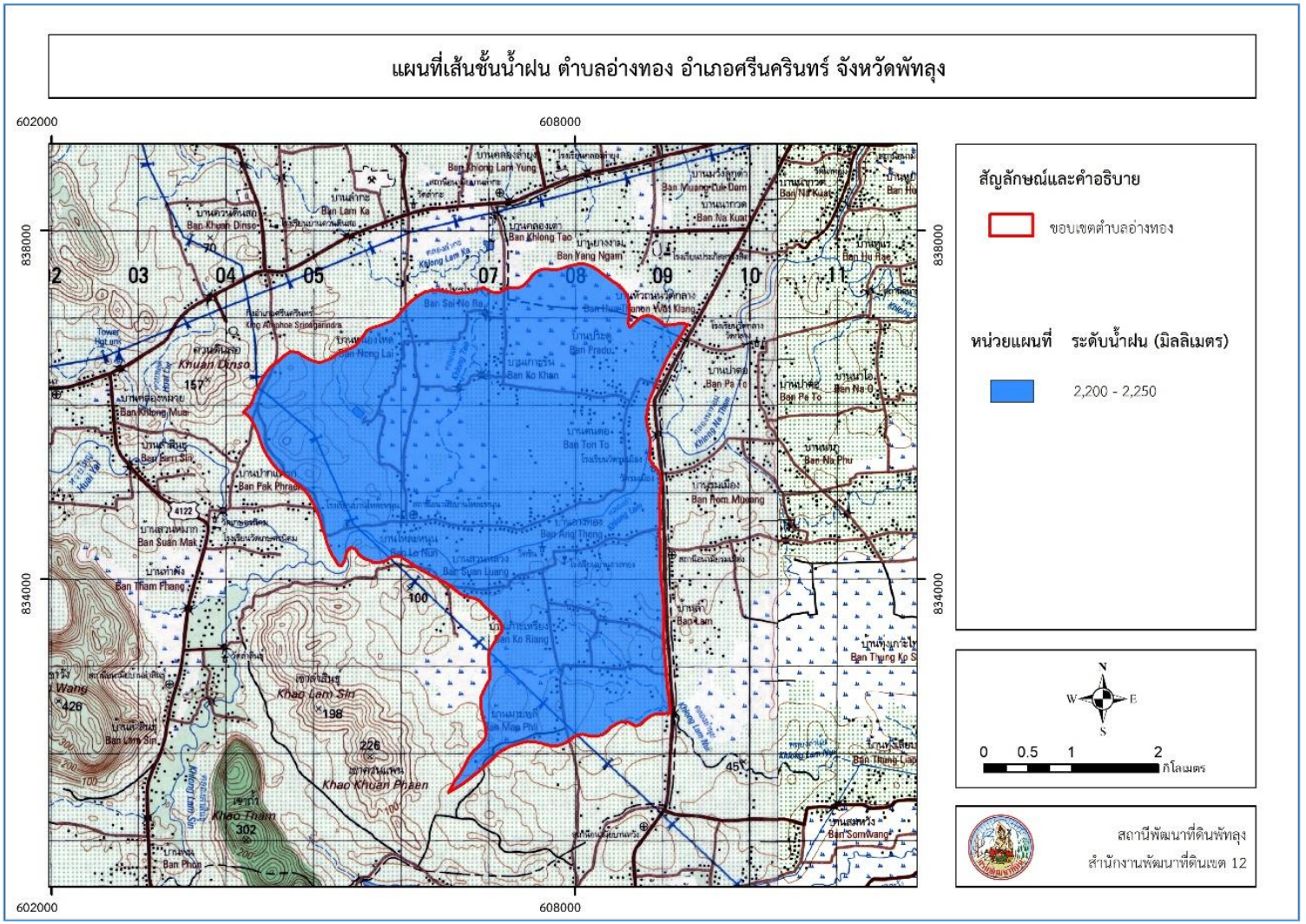

ภาพที่ 2-4 เส้นชั้นน้ำฝนตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

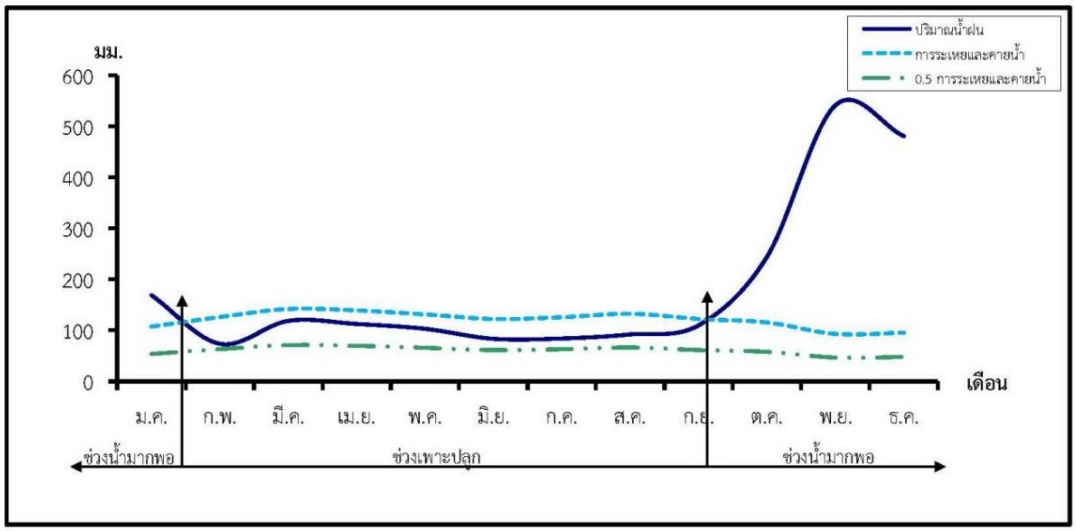

ภาพที่ 2-5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดพัทลุง

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง ซึ่งสำรวจโดยกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน 2561 ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 955 ไร่ หรือร้อยละ 9.02 ของพื้นที่ตำบล

2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 9,094 ไร่ หรือร้อยละ 85.89 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 323 ไร่ หรือร้อยละ 3.05 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาร้าง นาข้าว

2.2) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 8,258 ไร่ หรือร้อยละ 77.99 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม ยางพารา ยางพารา/ ไม้ผลผสม ปาล์มน้ำมัน

2.3) ไม้ผล มีเนื้อที่ 465 ไร่ หรือร้อยละ 4.39 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลร้าง/ เสื่อมโทรม ไม้ผลผสม มะพร้าว กล้วย มังคุด เงาะ แก้วมังกร

2.4) พืชสวน มีเนื้อที่ 6 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก

2.5) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 37 ไร่ หรือร้อยละ 0.35 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ ม้า โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก

2.6) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 5 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง

3) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 294 ไร่ หรือร้อยละ 2.78 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ บ่อน้ำในไร่นา

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 245 ไร่ หรือร้อยละ 2.31 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ ไม้ละเมาะ บ่อลูกรัง (ตารางที่ 2-2 และภาพที่ 2-6)

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	ไร่	ร้อยละ
A	**1. พื้นที่เกษตรกรรม**	**9,094**	**85.89**
A100	นาร้าง	5	0.05
A101	นาข้าว	318	3.00
A300	ไม้ยืนต้น	208	1.96
A302	ยางพารา	7,717	72.88
A302/ A401	ยางพารา/ ไม้ผลผสม	97	0.92
A303	ปาล์มน้ำมัน	236	2.23
A400	ไม้ผล	2	0.02
A401	ไม้ผลผสม	435	4.11
A404	เงาะ	5	0.05
A405	มะพร้าว	3	0.03
A411	กล้วย	6	0.06
A419	มังคุด	10	0.09
A426	แก้วมังกร	4	0.04
A502	พืชผัก	6	0.06
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	21	0.20
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค	3	0.03
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	13	0.12
A900	สถานเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	5	0.05
M	**2. พื้นที่เบ็ดเตล็ด**	**245**	**2.31**
M101	ทุ่งหญ้า	150	1.42
M102	ไม้ละเมาะ	40	0.38
M302	บ่อลูกรัง	55	0.52
U	**3. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง**	**955**	**9.02**
U201	ที่อยู่อาศัย	806	7.61
U201/ A401	ที่อยู่อาศัย/ ไม้ผลผสม	91	0.86
U301	สถานที่ราชการ	51	0.48
U503	ลานตากผลผลิต	7	0.07
W	**4. พื้นที่น้ำ**	**294**	**2.78**
W101	แม่น้ำลำคลอง	209	1.97
W102	หนอง บึง	28	0.26
W202	บ่อน้ำในไร่นา	57	0.54
	รวม	**10,588**	**100.00**

ที่มา : กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน 2561

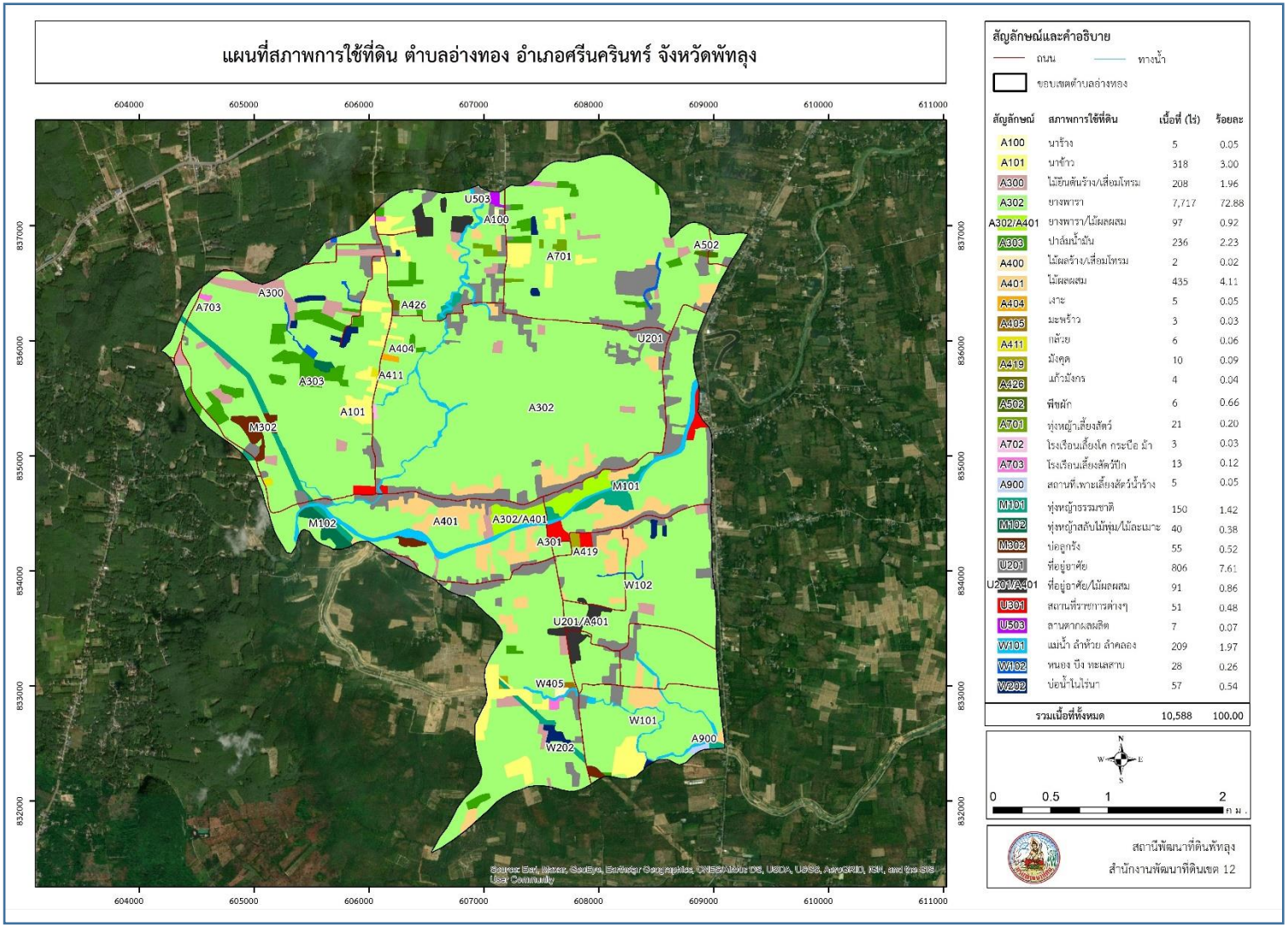

ภาพที่ 2-6 สภาพการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป

1) ประชากร

ข้อมูลสถิติประชากรจากทะเบียนบ้านแยกรายพื้นที่ ระดับตำบลของตำบลอ่างทอง ปี 2562 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลอ่างทอง มีประชากรรวม 3,335 คน แยกเป็นชาย 1,576 คน เป็นหญิง 1,579 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 197 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,158 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 895 ครัวเรือน หรือร้อยละ 77.29 เป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 263 ครัวเรือน หรือร้อยละ 22.71 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง 2-4 และภาพที่ 2-7

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง ปี 2562

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
หมู่ที่ 1 บ้านประดู่	170	225	258	**483**
หมู่ที่ 2 บ้านสวนหลวง	173	255	263	**518**
หมู่ที่ 3 บ้านอ่างทอง	188	221	260	**481**
หมู่ที่ 4 บ้านโหล๊ะหนุน	214	301	333	**634**
หมู่ที่ 5 บ้านปากแพรก	103	157	148	**305**
หมู่ที่ 6 บ้านเกาะเหรียง	90	108	133	**241**
หมู่ที่ 7 บ้านต้นตอ	132	162	210	**372**
หมู่ที่ 8 บ้านเกาะขัน	88	147	154	**301**
รวม	**1,158**	**1,576**	**1,759**	**3,335**

ที่มา : ข้อมูลสถิติประชากรจากทะเบียนบ้าน ปี 2562 ตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

ปี 2561

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด	**1,158**	**100.00**
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร [2)]	895	77.29
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	263	22.71

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2561)
2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2561)

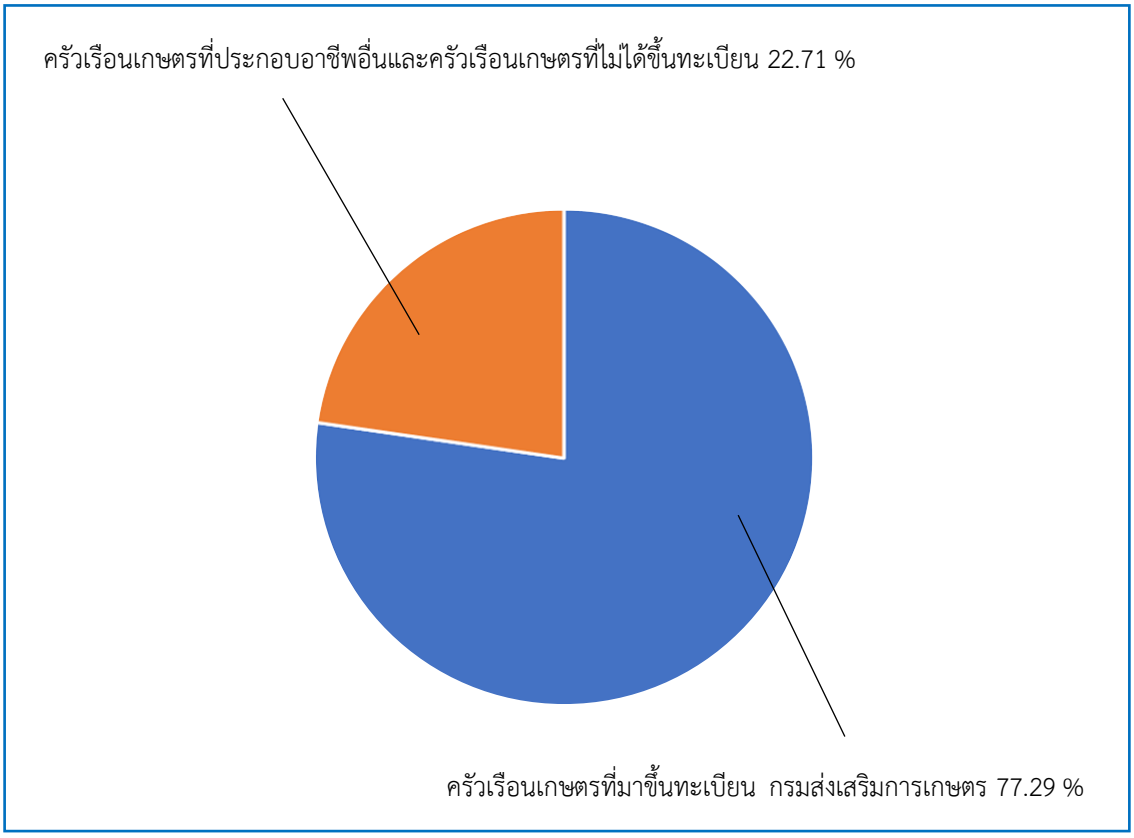

ภาพที่ 2-7 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

2) สภาพทั่วไป

จากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านหรือชุมชน ปี 2561 สภาพทั่วไปของตำบลอ่างทอง ได้แก่ แหล่งน้ำ โครงสร้างพื้นฐาน การประกอบอาชีพ สถานที่สำคัญ การคมนาคมขนส่ง ตำบลอ่างทอง มีถนนสายหลัก คือ ทางหลวงชนบท พท.1028

3) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือนและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น บ่อน้ำตื้น ส่วนตัว 93 แห่ง , บ่อน้ำตื้น สาธารณะ 22 แห่ง, อ่างเก็บน้ำ 3 แห่ง , บ่อบาดาล 10 แห่ง และเหมืองดาดคอนกรีตส่งน้ำ 1 แห่ง

4) สถาบันการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/ อนุบาล 4 แห่ง, โรงเรียนระดับประถมศึกษา 2 แห่ง, ศูนย์พัฒนาฯ 1 แห่ง, ศูนย์ฝึกอาชีพ 13 แห่ง และที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 13 แห่ง

5) โครงสร้างพื้นฐาน/ บริการสาธารณะ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 1 แห่ง, สำนักงานเทศบาล 1 แห่ง, วัด 3 แห่ง และป้อมตำรวจ 1 แห่ง ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

สภาพสังคม	**จำนวน** (แห่ง)
สถาบันการศึกษา	
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/ อนุบาล	4
โรงเรียนระดับประถมศึกษา	2
ศูนย์พัฒนาฯ	1
ศูนย์ฝึกอาชีพ	13
โครงสร้างพื้นฐาน/ บริการสาธารณะในหมู่บ้าน(แห่ง)	
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	1
สำนักงานเทศบาล	1
วัด	3
ป้อมตำรวจ	1
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	13

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2562)

7) หมอดินอาสา กรมพัฒนาที่ดิน

หมอดินอาสาในตำบลดอนประดู่มีจำนวน 8 ราย คือ

1. นายวิโรจน์ สว่างรัตน์	หมอดินอาสาระดับตำบล
2. นายอุดม หนูช่วย	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
3. นายสุขนันท์ ชูหว่าง	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
4. นายวัฒนา คงเขียว	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
5. นายอุทิศ หนูฤทธิ์	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
6. นายสมชาย หมุนรอด	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
7. นายประเสริฐ สมาธิ	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
8. นายประยูร ศิริสวัสดิ์	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน

(กรมพัฒนาที่ดิน, 2562)

8) การถือครองที่ดิน

ปี 2561 ประชากรตำบลอ่างทองจำนวน 3,335 คน ถือครองที่ดินเฉลี่ยคนละ 3.17 ไร่

9) ลักษณะทางเศรษฐกิจ

9.1) การประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลอ่างทอง มีการประกอบอาชีพสองอย่างควบคู่มากกว่าการประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียว โดยประกอบอาชีพหลักในภาคการเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรมควบคู่กันไป อาชีพหลักของประชากรในตำบลอ่างทอง ได้แก่ การทำเกษตรกรรม นับได้ว่าเป็นสาขาการผลิตหลักที่สำคัญของตำบล ซึ่งการเกษตรกรรมประกอบด้วย การกสิกรรม การประมง การปศุสัตว์

9.1.1) การกสิกรรม ด้านการกสิกรรมพบว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ในตำบลเป็นการทำสวนยางพารา ปลูกข้าว การปลูกผลไม้ พืชไร่ และพืชผัก อาทิเช่น ถั่วลิสง ถั่วหรั่ง พริกขี้หนู ขมิ้น ตะไคร้ มังคุด เงาะ ทุเรียน สะเดาเทียม เป็นต้น

9.1.2) การประมง ด้านการประมงมีการเลี้ยงปลาในบ่อเพาะเลี้ยงและตามแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ ปลาดุก ปลานิล และปลาตะเพียน เป็นต้น

9.1.3) การปศุสัตว์ ด้านการปศุสัตว์ส่วนใหญ่เลี้ยงโค สุกร และฟาร์มไก่เนื้อ สำหรับอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม ได้แก่ การประกอบอุตสาหกรรมภายในครัวเรือน เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา นอกจากนี้มีอาชีพรับจ้าง และค้าขาย ซึ่งการรับจ้างเป็นการรับจ้างแรงงานในตำบล และตำบลใกล้เคียง รวมถึงในเขตเทศบาลเมืองพัทลุงและจังหวัดใกล้เคียง เป็นแหล่งจ้างที่สำคัญ สำหรับการค้าขายของเบ็ดเตล็ดในหมู่บ้าน หรือเป็นพ่อค้าคนกลางรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรในตำบลเพื่อจำหน่าย (แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2561-2565)

9.2) ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2562 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 216,434.55 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 75,151.79 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 111,608.90 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 38,753.56 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 104,825.65 บาท และรายได้บุคคลมากกว่า

รายจ่ายบุคคลปีละ 36,398.23 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-6 และภาพที่ 2-8 กรมการพัฒนาชุมชน (2562)

ตารางที่ 2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง ปี 2562

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ ปี)	รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ ปี)	รายจ่ายบุคคลเฉลี่ย (บาท/ ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง				
หมู่ที่ 1 บ้านประดู่	119,962.16	25,134.34	16,946.22	10,599.49	172,642.21	60,764.34	61,466.19	21,634.06
หมู่ที่ 2 บ้านสวนหลวง	108,555.50	26,445.09	19,112.20	23,102.31	177,215.06	59,185.74	103,919.77	34,706.80
หมู่ที่ 3 บ้านอ่างทอง	295,377.66	32,914.89	10,391.49	6,539.89	345,223.94	134,931.60	117,868.62	46,069.23
หมู่ที่ 4 บ้านโหล๊ะหนุน	135,061.68	24,916.26	20,486.96	12,406.95	192,871.86	65,101.86	113,488.90	38,306.98
หมู่ที่ 5 บ้านปากแพรก	150,116.50	31,650.49	12,720.96	11,548.54	206,035.92	69,579.34	132,927.18	44,890.16
หมู่ที่ 6 บ้านเกาะเหรียง	139,900.00	30,023.33	13,376.67	18,066.67	201,336.67	75,199.17	124,425.56	46,465.98
หมู่ที่ 7 บ้านต้นตอ	177,736.36	15,737.88	4,677.65	2,992.42	201,144.32	71,373.79	153,041.00	54,304.87
หมู่ที่ 8 บ้านเกาะขัน	163,204.55	25,772.73	10,675.00	11,159.09	210,811.36	61,632.56	105,438.64	30,825.91
เฉลี่ยรวมทุกพื้นที่	**163,630.46**	**26,490.00**	**14,331.63**	**11,982.47**	**216,434.55**	**75,151.79**	**111,608.90**	**38,753.56**

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2562)

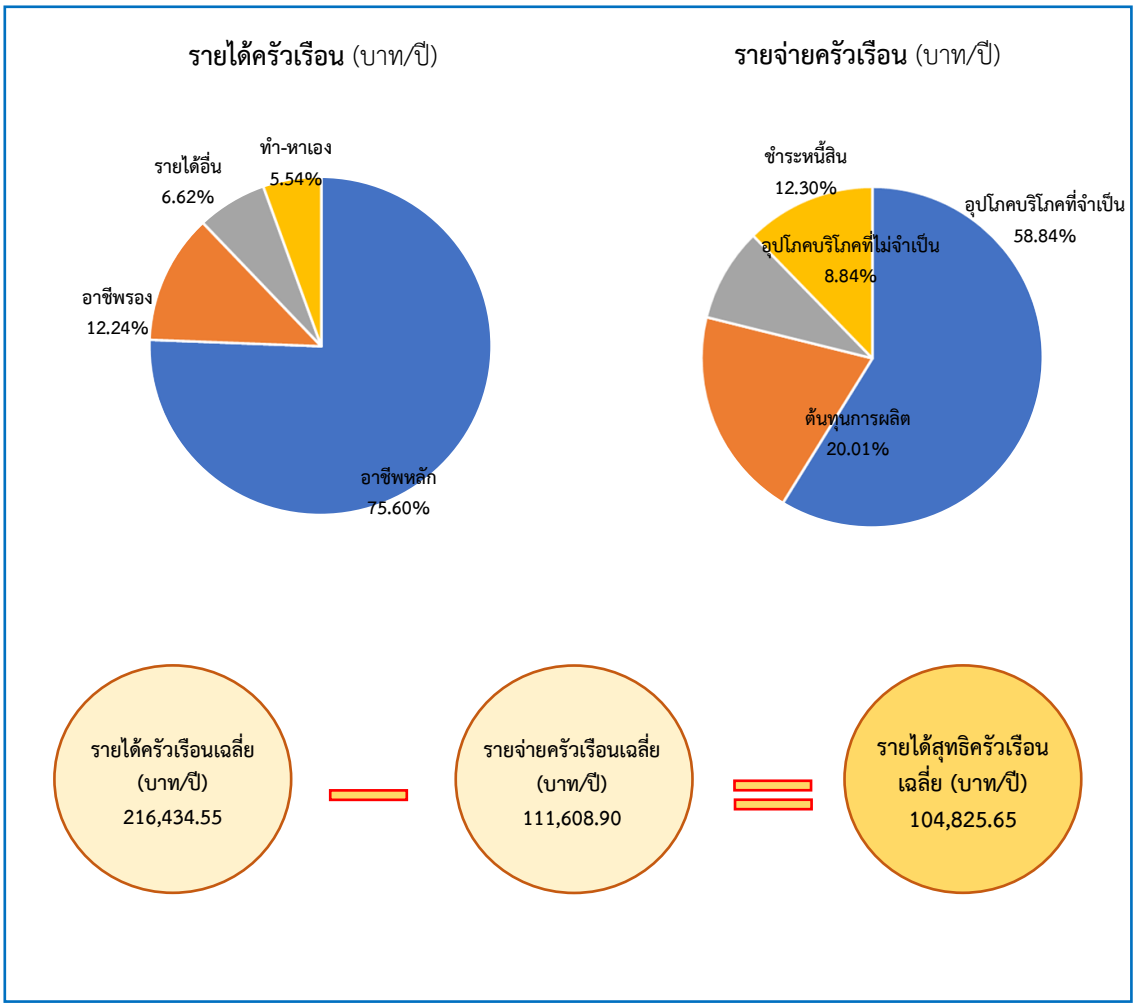

ภาพที่ 2-8 รายได้-รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ยตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

บทที่ 3
ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง คือ 1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ และ 3) ทรัพยากรดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

1) ป่าไม้ตามกฎหมาย ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าควนป่ายาง-ควนดินสอ แปลงที่ 2 ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-1 และภาพที่3-1

ตารางที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมายตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

รายชื่อ	ราชกิจจานุเบกษา	เนื้อที่ (ไร่)
ป่าสงวนแห่งชาติ		
ป่าควนป่ายาง-ควนดินสอ แปลงที่ 2	เล่ม 97 ตอนที่ 111 วันที่ 18 ธันวาคม 2505	237

2) ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่

2.1) การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535)

- เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 55 ไร่
- เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 204 ไร่

ดังรายละเอียดในภาพที่ 3-2

2.2) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528)

- ชั้นที่ 3 เนื้อที่ 11 ไร่
- ชั้นที่ 4 เนื้อที่ 1,108 ไร่
- ชั้นที่ 5 เนื้อที่ 9,469 ไร่

ดังรายละเอียดในภาพที่3-3

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้น คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

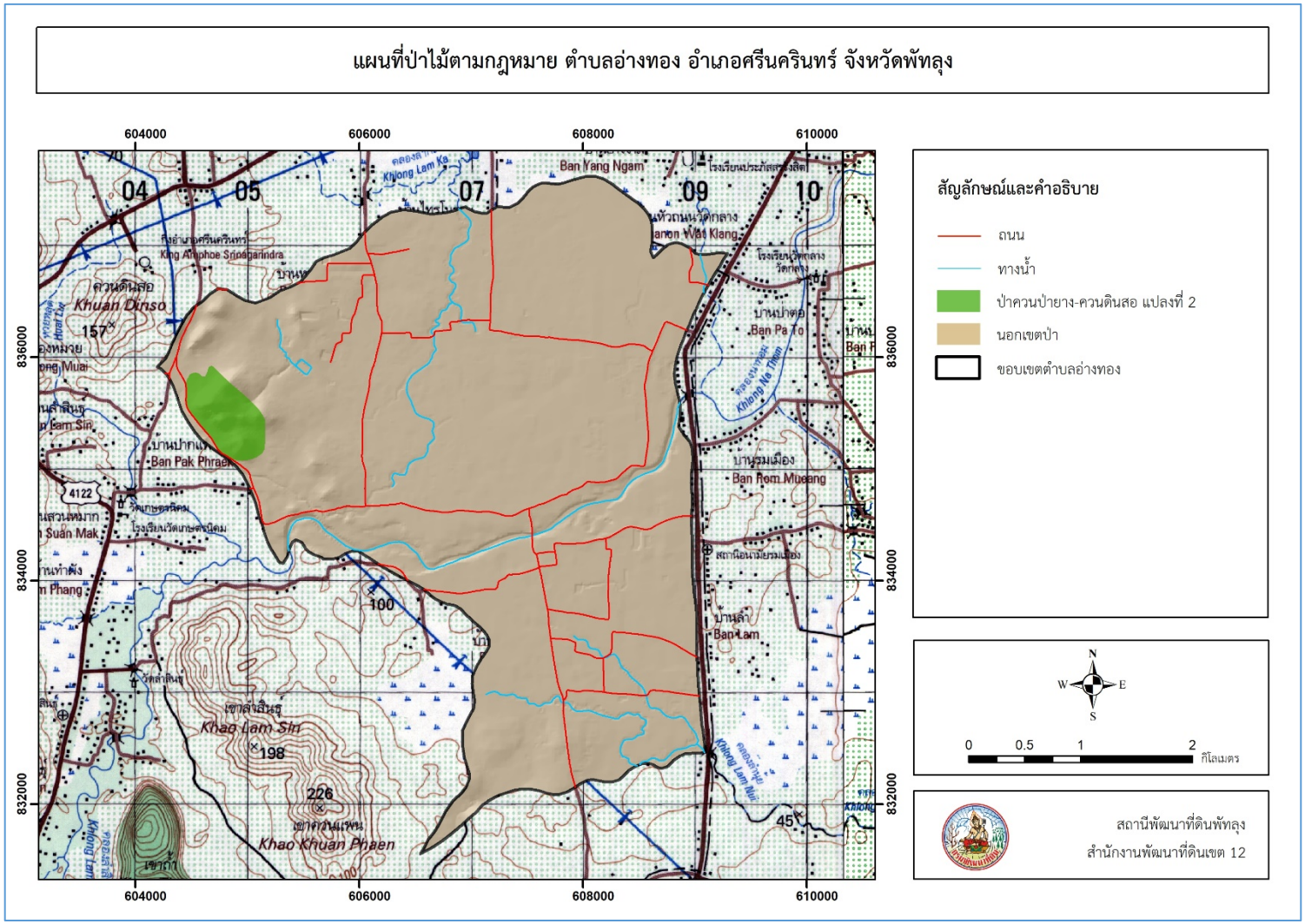

ภาพที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมายตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

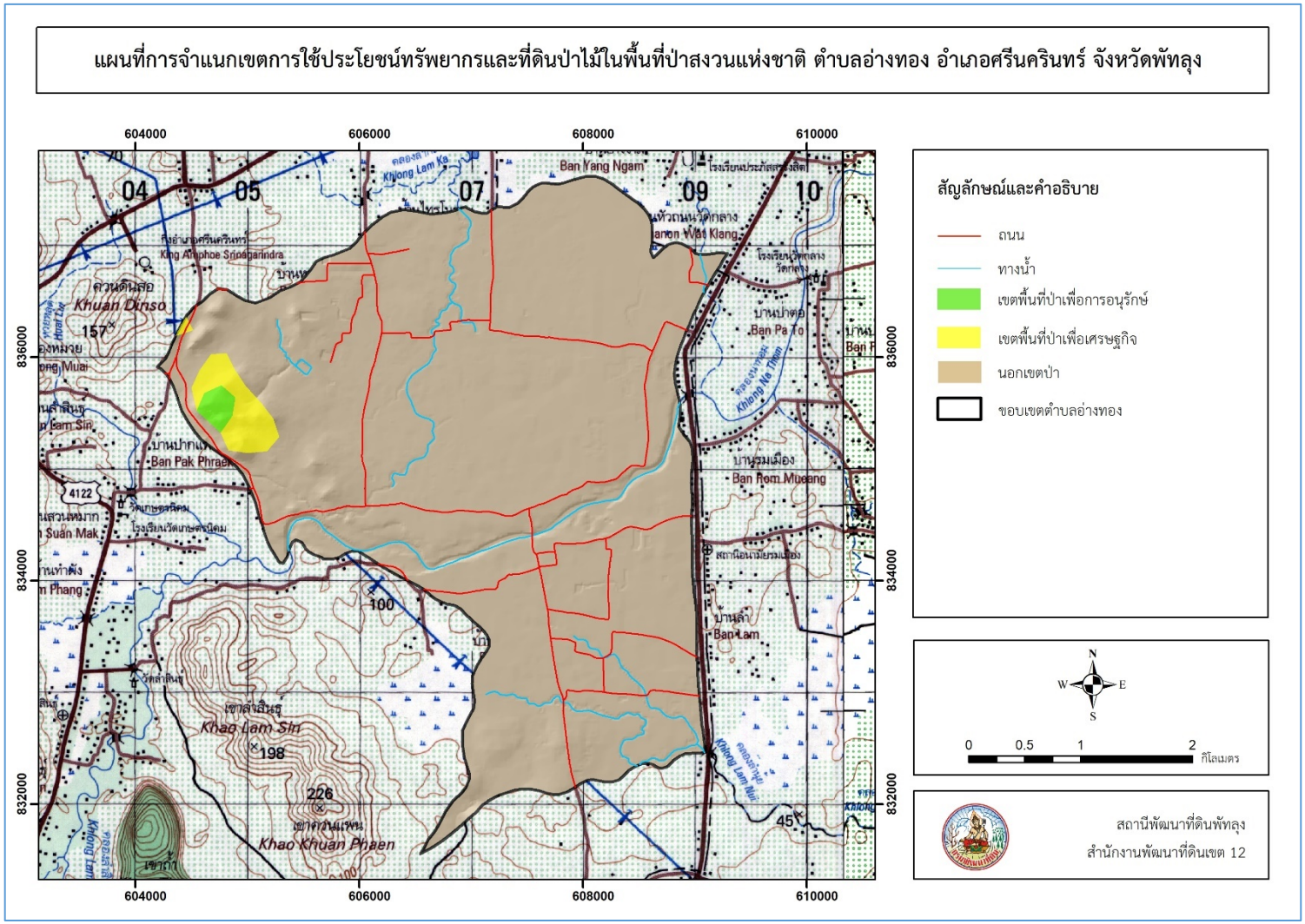

ภาพที่ 3-2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

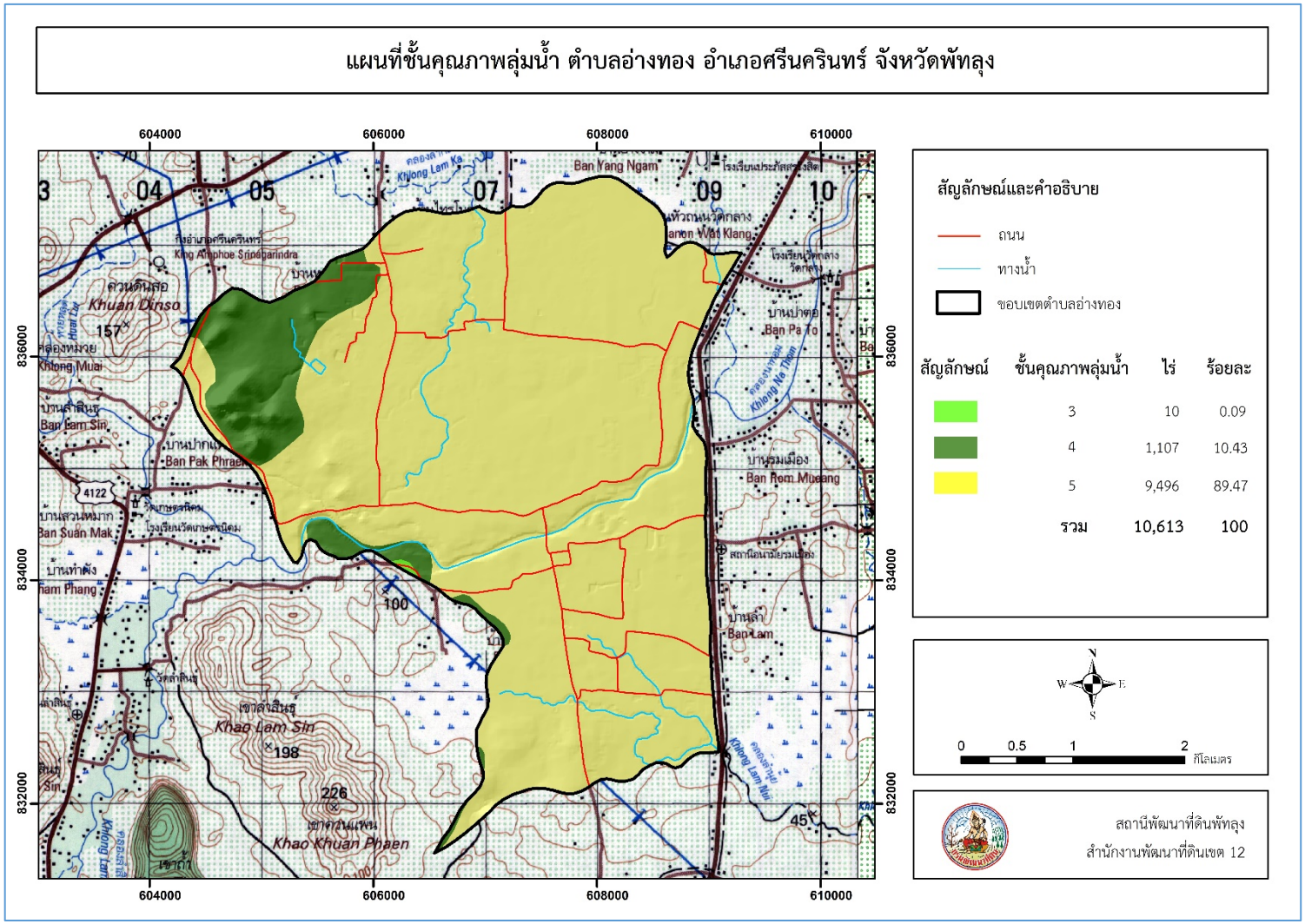

ภาพที่ 3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 น้ำผิวดิน

1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ คลองลำ คลองลำนุ้ย และคลองเตา
2) การพัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ บ่อน้ำในไร่นา จำนวน 2 บ่อ

3.2.2 น้ำใต้ดิน

ในปัจจุบันมีบ่อบาดาลจำนวน 13 บ่อ พื้นที่ที่มีการให้น้ำในช่วง 2-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง มีเนื้อที่มากที่สุด 2,820 ไร่ หรือร้อยละ 53.90 และพบว่าพื้นที่ดังกล่าวมีปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า <500 มิลลิกรัมต่อลิตร เนื้อที่ 10,588 ไร่ หรือ 100% ของพื้นที่ทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-2 และภาพที่ 3-4 ถึง 3-5

ตารางที่ 3-2 ที่ตั้งบ่อบาดาลตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

ลำดับ	พิกัด		ประเภทบ่อ	สภาพน้ำ	ความลึกเจาะ (ม.)	ระดับน้ำปกติ (ม.)
	Lat	Long				
1	7.55665527	99.9868088	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	39	12
2	7.54602111	99.9778843	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	120	6
3	7.54876657	99.9877153	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	42.68	3.05
4	7.5628722	99.9812577	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	62	8
5	7.55675324	99.9874797	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	48	16
6	7.54902945	99.9672324	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	82	6
7	7.5605832	99.9571792	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	54.88	3.05
8	7.54921006	99.9550242	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	36	2.37
9	7.53907658	99.9771981	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	31.5	2.55
10	7.53796403	99.9812831	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	42	1.5
11	7.53738645	99.9766777	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	66	3
12	7.5720495	99.9904421	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	50	8
13	7.57223117	99.9900981	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	39	1.5

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2558)

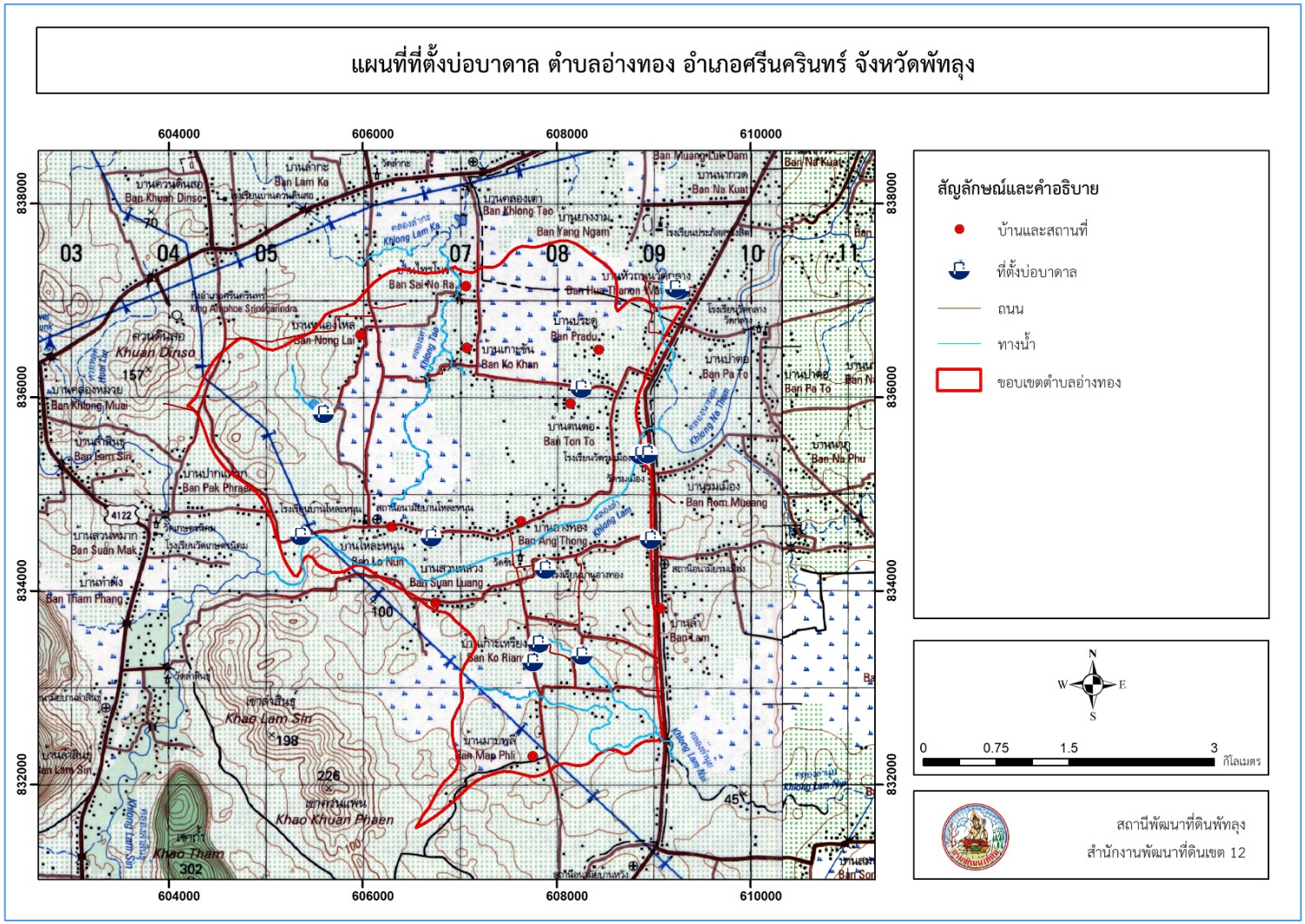

ภาพที่ 3-4 ที่ตั้งบ่อบาดาลตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

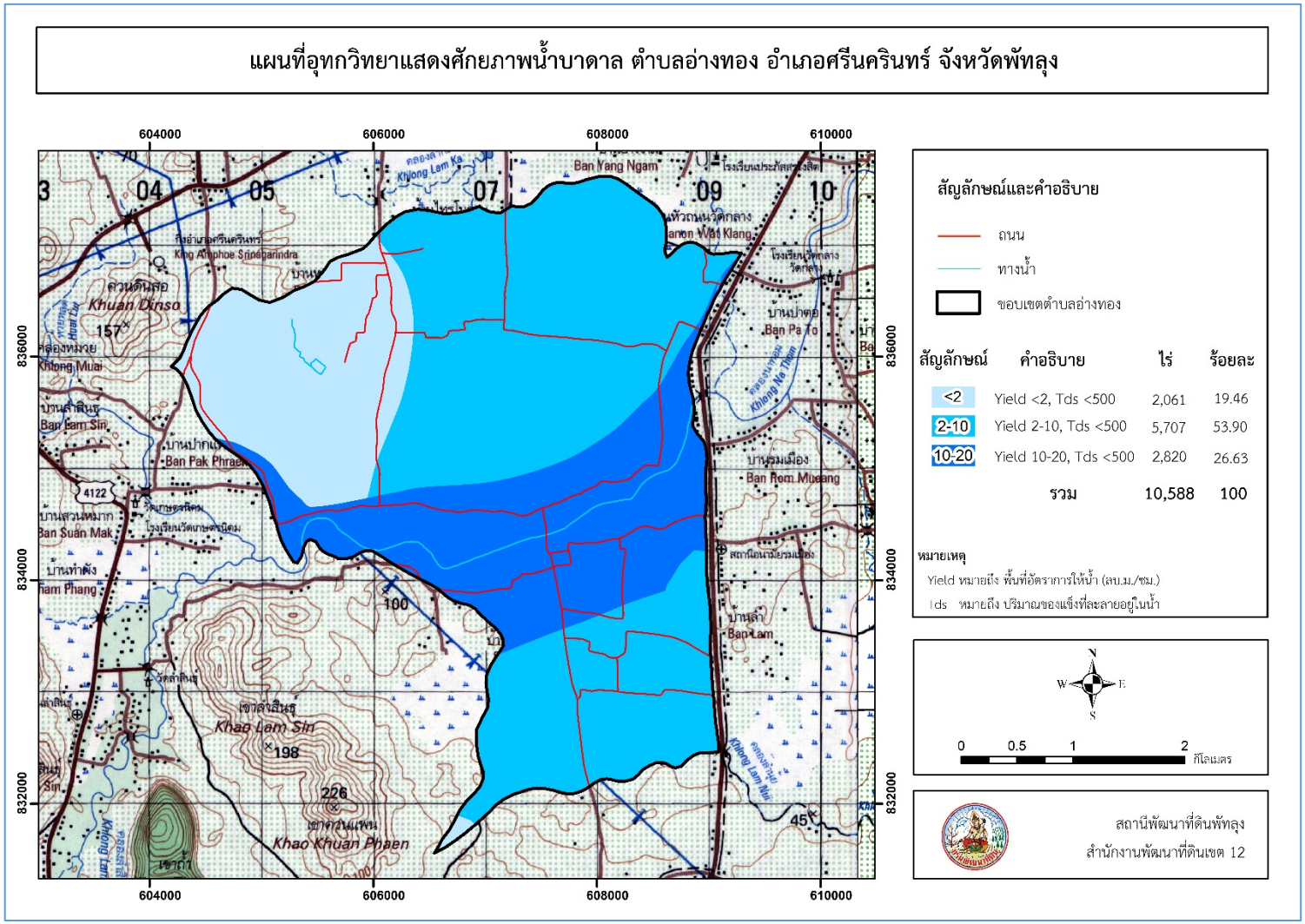

ภาพที่ 3-5 อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาลตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

3.3 ทรัพยากรดิน

3.3.1 สถานภาพทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง ประกอบด้วย

1) ชุดดินสายบุรี (Bu)

- หน่วยแผนที่ดิน Bu-pic-silA : ดินคล้ายชุดดินสายบุรีที่พบชั้นศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง มีเนื้อที่ 528 ไร่ หรือร้อยละ 4.99 ของพื้นที่ตำบล

2) ชุดดินห้วยยอด (Ho)

- หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE : มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 20-35

3) ชุดดินเขาขาด (Kkt)

- หน่วยแผนที่ดิน Kkt-clC : มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 มีเนื้อที่ 6 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของพื้นที่ตำบล

4) ชุดดินคลองเต็ง (Klt)

- หน่วยแผนที่ดิน Klt-clC : มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 มีเนื้อที่ 29 ไร่ หรือร้อยละ 0.27 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Klt-clD : มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 มีเนื้อที่ 30 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของพื้นที่ตำบล

5) ชุดดินลำภูรา (Ll)

- หน่วยแผนที่ดิน Ll-clA : มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 95 ไร่ หรือร้อยละ 0.90 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Ll-gm,pic-clA : ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่พบจุดประสีเทา และศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 673 ไร่ หรือร้อยละ 6.36 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Ll-gm-clA : ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่พบจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 336 ไร่ หรือร้อยละ 3.17 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Ll-mw,pic-clA : ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 857 ไร่ หรือร้อยละ 8.09 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Ll-mw-clA : ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่มีการระบายน้ำดีปานกลางมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 1,082 ไร่ หรือร้อยละ 10.00 ของพื้นที่ตำบล

6) ชุดดินนาทอน (Ntn)

- หน่วยแผนที่ดิน Ntn-clB : ชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 มีเนื้อที่ 5 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Ntn-clC : ชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 มีเนื้อที่ 449 ไร่ หรือร้อยละ 4.24 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Ntn-d-clB : ดินคล้ายชุดดินนาทอนที่เป็นดินลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 มีเนื้อที่ 197 ไร่ หรือร้อยละ 1.86 ของพื้นที่ตำบล

7) ชุดดินปากจั่น (Pac)

- หน่วยแผนที่ดิน Pac-clB : ชุดดินปากจั่น มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 มีเนื้อที่ 629 ไร่ หรือร้อยละ 5.94 ของพื้นที่ตำบล

8) ชุดดินพัทลุง (Ptl)

- หน่วยแผนที่ดิน Ptl-clA : ชุดดินพัทลุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 937 ไร่ หรือร้อยละ 8.85 ของพื้นที่ตำบล

9) ชุดดินรือเสาะ (Ro)

- หน่วยแผนที่ดิน Ro-silA : ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 1,140 ไร่ หรือร้อยละ 13.60 ของพื้นที่ตำบล

10) ชุดดินสวี (Sw)

- หน่วยแผนที่ดิน Sw-slA : ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 46 ไร่ หรือร้อยละ 0.43 ของพื้นที่ตำบล
- หน่วยแผนที่ดิน Sw-slB : ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 มีเนื้อที่ 592 ไร่ หรือร้อยละ 5.59 ของพื้นที่ตำบล
- หน่วยแผนที่ดิน Sw-slC : ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 มีเนื้อที่ 214 ไร่ หรือร้อยละ 2.02 ของพื้นที่ตำบล

11) ชุดดินท่าแซะ (Te)

- หน่วยแผนที่ดิน Te-mw-slA : ดินคล้ายชุดดินท่าแซะที่มีการระบายน้ำดีปานกลางมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 1,529 ไร่ หรือร้อยละ 14.44 ของพื้นที่ตำบล

12) ชุดดินตาขุน (Tkn)

- หน่วยแผนที่ดิน Tkn-slA : ชุดดินตาขุน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 546 ไร่ หรือร้อยละ 5.16 ของพื้นที่ตำบล

13) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) ที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 320 ไร่ หรือร้อยละ 3.02 ของพื้นที่ตำบล ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-3 ถึง 3-4 และภาพที่ 3-6 ถึง ภาพที่ 3-7

ตารางที่ 3-3 หน่วยแผนที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

หน่วยแผนที่	คำอธิบาย	ไร่	ร้อยละ
Bu-silA	ชุดดินสายบุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2	528	4.99
Ho-gclE	ชุดดินห้วยยอด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 20-35	48	0.45
Kkt-clC	ชุดดินเขาขาด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12	6	0.06
Klt-clC	ชุดดินคลองเต็ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12	29	0.27
Klt-clD	ชุดดินคลองเต็ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20	30	0.28
Ll-clA	ชุดดินลำภูรา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2	95	0.90
Ll-gm,pic-clA	ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่พบจุดประสีเทา และศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2	673	6.36
Ll-gm-clA	ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่พบจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2	336	3.17
Ll-mw,pic-clA	ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง และศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2	857	8.09
Ll-mw-clA	ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2	1,082	10.00
Ntn-clB	ชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5	5	0.05
Ntn-clC	ชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12	449	4.24
Ntn-d-clB	ดินคล้ายชุดดินนาทอนที่เป็นดินลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5	197	1.86
Pac-clB	ชุดดินปากจั่น มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5	629	5.94
Ptl-clA	ชุดดินพัทลุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2	937	8.85
Ro-silA	ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2	1,140	13.60
Sw-slA	ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2	46	0.43
Sw-slB	ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5	592	5.59
Sw-slC	ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12	214	2.02
Te-mw-slA	ดินคล้ายชุดดินท่าแซะที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2	1,529	14.44
Tkn-slA	ชุดดินตาขุน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2	546	5.16
SC	ที่ลาดชันเชิงซ้อน	320	3.02
รวมเนื้อที่		**10,588**	**100.00**

ที่มา: กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน 2561

ตารางที่ 3-4 สมบัติดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

หน่วยแผนที่	Text	Drainage	CEC	OM	P_2O_5	K_2O	pH	Depth	Slope	ไร่	ร้อยละ
Bu-silA	sil	spd	<10	1.23	5.27	41.32	4.5-6.0	>150	0-2	528	4.99
Ho-gclE	gcl	wd	<10	1.51	5.61	39.45	4.5-5.0	0-50	20-35	48	0.45
Kkt-clC	cl	mw-wd	<10	1.07	5.34	44.55	5.0-6.0	0-50	5-12	6	0.06
Klt-clC	cl	wd	<10	1.45	5.68	38.37	4.5-5.0	0-50	5-12	29	0.27
Klt-clD	cl	wd	<10	1.15	5.61	46.29	4.5-5.0	0-50	12-20	30	0.28
Ll-clA	cl	wd	10-20	1.11	5.28	39.91	5.0-6.5	>150	0-2	95	0.90
Ll-gm-clA	cl	mw-spd	10-20	1.00	5.31	40.88	5.0-6.5	>150	0-2	673	6.36
Ll-gm,pic-clA	cl	mw-spd	10-20	1.47	5.70	38.79	5.0-6.5	>150	0-2	336	3.17
Ll-mw-clA	cl	mw	10-20	1.34	5.36	38.61	5.0-6.5	>150	0-2	857	8.09
Ll-mw,pic-clA	cl	mw	10-20	1.44	1.59	41.76	5.0-6.5	>150	0-2	1,082	10.00
Ntn-clB	cl	wd	<10	1.13	3.45	44.08	5.0-5.5	50-100	2-5	5	0.05
Ntn-clC	cl	wd	<10	1.46	5.84	36.98	5.0-5.5	50-100	5-12	449	4.24
Ntn-d-clB	cl	wd	<10	1.42	5.37	40.65	5.0-5..5	100-150	2-5	197	1.86
Pac-clB	cl	wd	<10	1.01	3.41	37.16	6.0-7.0	>150	2-5	629	5.94
Ptl-clA	cl	pd	<10	1.27	1.41	32.65	5.5-6.5	>150	0-2	937	8.85
Ro-silA	sil	wd	<10	1.26	5.73	35.85	4.5-6.0	>150	0-2	1,140	13.60
Sw-slA	sl	wd	<10	1.42	5.61	38.41	5.5-6.5	50-100	0-2	46	0.43
Sw-slB	sl	wd	<10	1.02	3.50	42.16	5.5-6.5	50-100	2-5	592	5.59
Sw-slC	sl	wd	<10	1.44	5.68	39.02	5.5-6.5	50-100	5-12	214	2.02
Te-mw-slA	sl	mw	<10	1.28	3.51	37.86	5.0-5.5	>150	0-2	1,529	14.44
Tkn-slA	sl	wd	<10	1.15	5.61	47.86	5.0-5.5	>150	0-2	546	5.16
SC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	320	3.02
รวม										**10,588**	**100.00**

ที่มา: กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน 2561

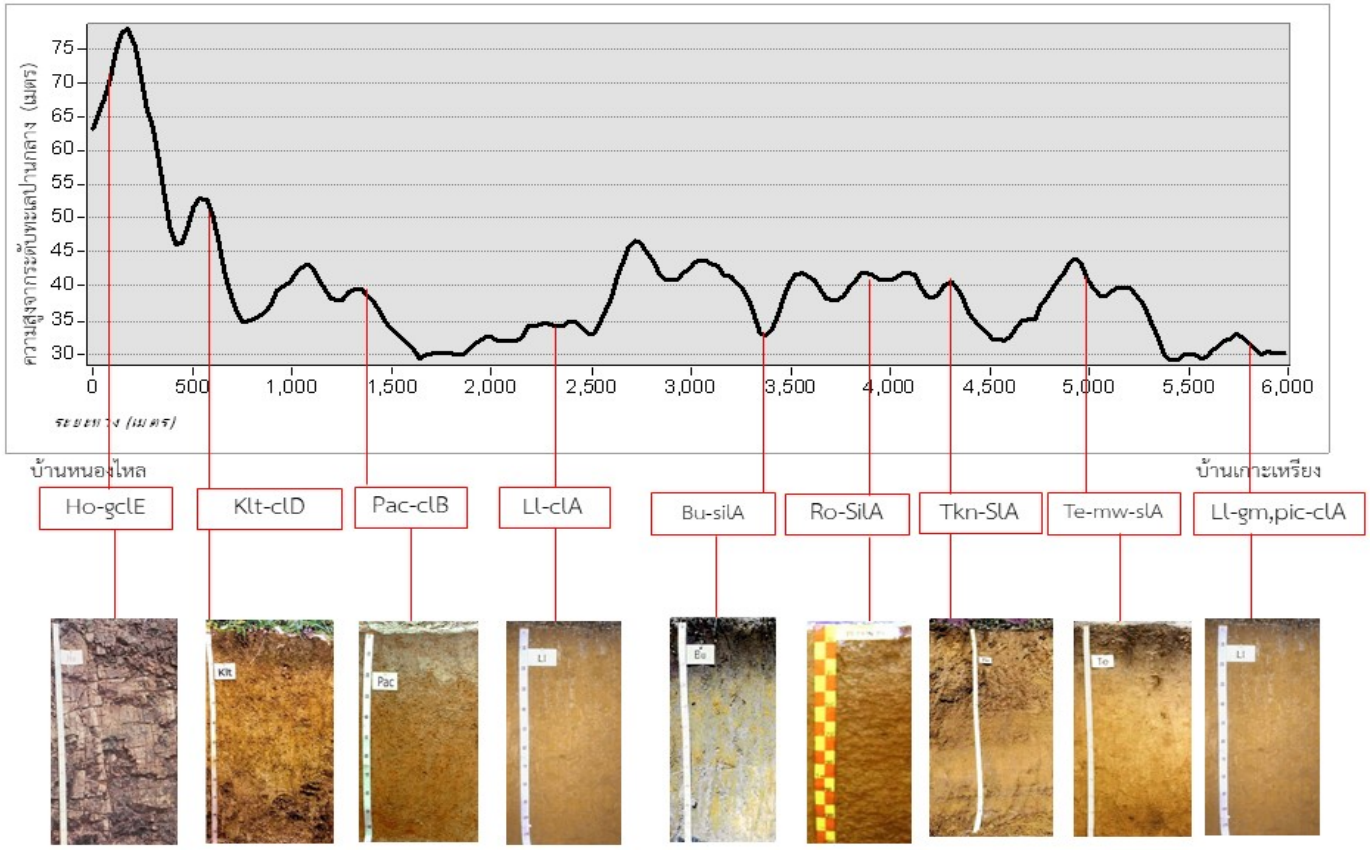

ภาพที่ 3-6 ภูมิประเทศและชุดดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

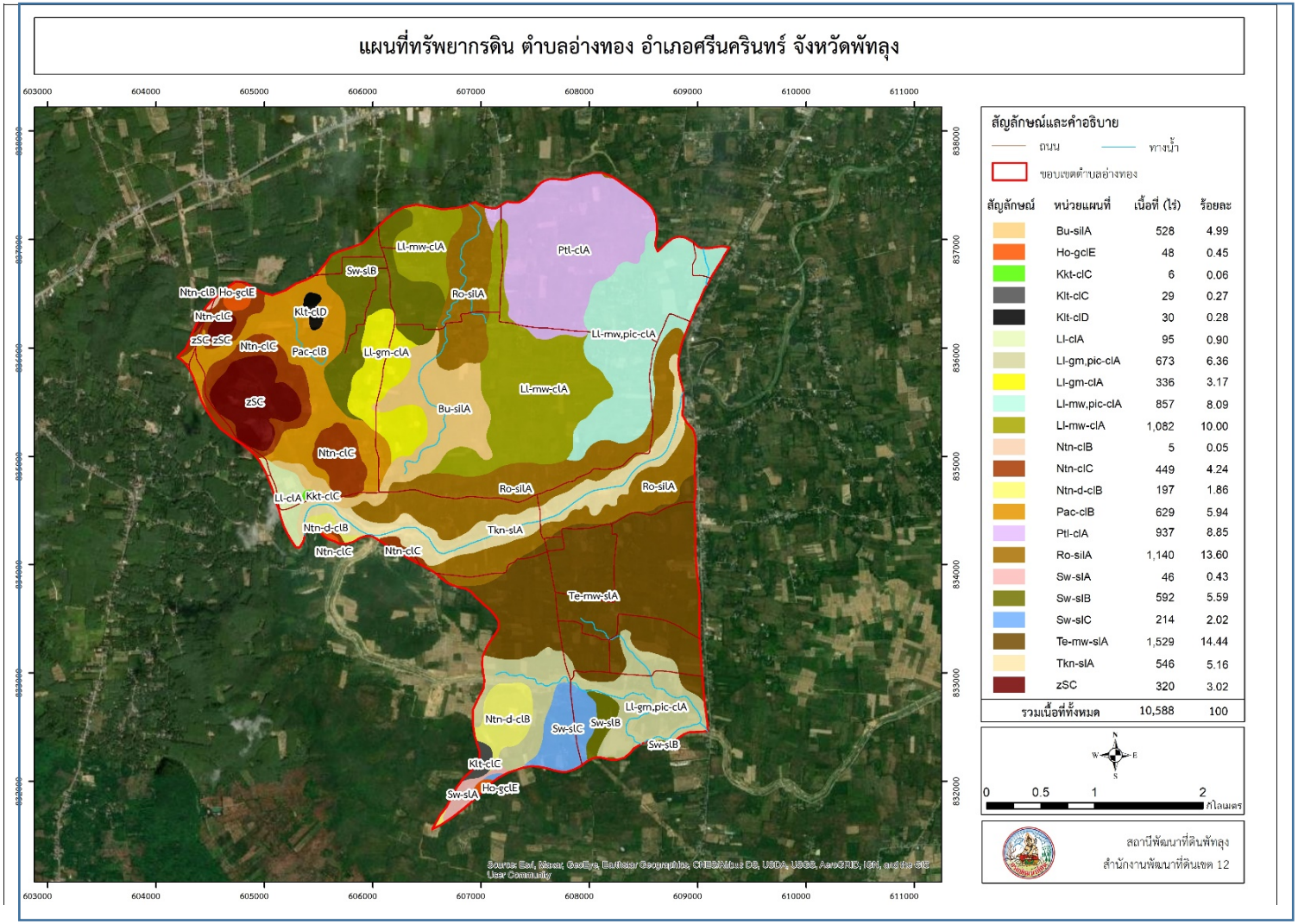

ภาพที่ 3-7 ทรัพยากรดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

3.3.2 การชะล้างพังทลายของดิน

จากการประเมินการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal Soil Loss Equation; USLE) ตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง มีการชะล้างพังทลายของดินดังรายละเอียดในตารางที่ 3-5 และภาพที่ 3-8

ตารางที่ 3-5 การชะล้างพังทลายของดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

หน่วยแผนที่	**การสูญเสียดิน** (ตัน/ ไร่/ ปี)	**ไร่**	**ร้อยละ**
น้อยมาก	0-2	8,718	82.34
น้อย	2-5	1,391	13.14
ปานกลาง	5-15	204	1.93
รุนแรง	15-20	6	0.06
รุนแรงมาก	> 20	269	2.54
รวม		**10,588**	**100.00**

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน (2543)

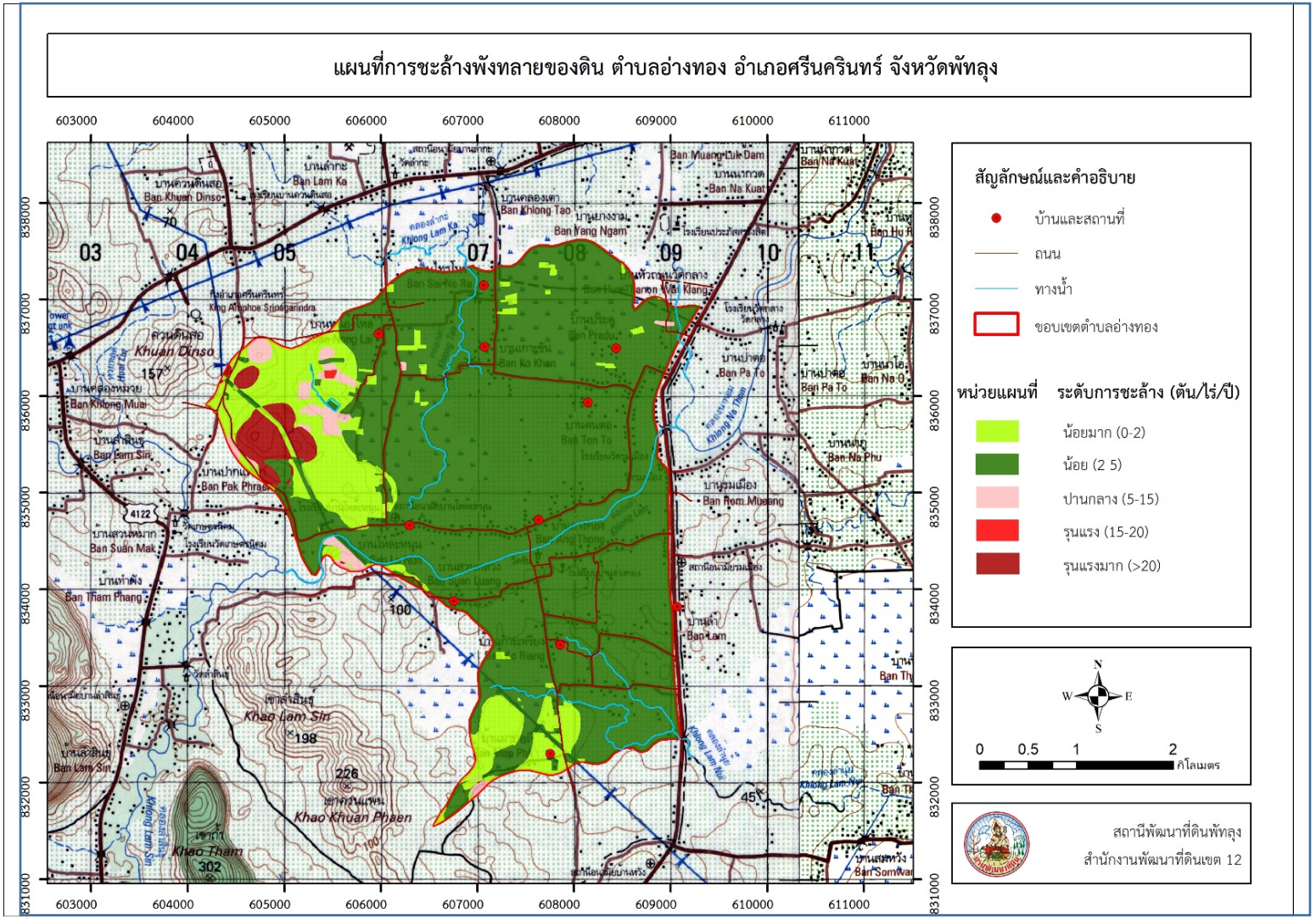

ภาพที่ 3-8 การชะล้างพังทลายของดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

บทที่ 4
กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

1) พื้นที่ (Area)

2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)

3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร

2) ความต้องการของชุมชน

3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน

4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

1) ปัญหาทรัพยากรดิน

2) ปัญหาการประกอบอาชีพ

3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย

4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2564 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลอ่างทอง คือ

1) แหล่งน้ำใช้ทางการเกษตร และครัวเรือนไม่เพียงพอ

2) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน

3) การขาดเส้นทางลำเลียงในบางช่วง

4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลอ่างทอง มีความต้องการ 3 ประการ คือ แก้ไขปัญหาแหล่งน้ำใช้ทางการเกษตร และครัวเรือนไม่เพียงพอ แก้ไขปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดิน และแก้ไขปัญหาการขาดเดส้นทางลำเลียงในบางช่วง สำหรับความต้องการในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ประกอบด้วย

1) แก้ไขปัญหาแหล่งน้ำใช้ทางการเกษตรไม่เพียงพอ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลอ่างทอง คือ บ่อน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร การก่อสร้างบ่อน้ำในไร่นาเป็นการเสริมในช่วงที่ขาดแคลนเท่านั้น จากการตรวจสอบบ่อน้ำในไร่นาที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวน 2 บ่อ (ตารางที่ 4-1 และภาพที่ 4-1) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะลงในเขตการใช้ที่ดิน จะมีทั้งพื้นที่ไม้ยืนต้น พื้นที่ปลูกไม้ผล ถั่วลิสง ถั่วหรั่ง และพืชผักหมุนเวียน อาจจะเป็นบ่อน้ำในไร่นาเพิ่มเติม หรือวางแนวการต่อท่อรับส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่ ส่วนการร้องขอของเกษตรกรให้นำน้ำใต้ดินมาใช้นั้น กรมพัฒนาที่ดินจะประสานกับส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง คือ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล การที่พื้นที่การเกษตรขาดความชื้นในดินเร็วกว่าปกติหลังฝนทิ้งช่วงนั้น สาเหตุที่สำคัญ คือ ขาดอินทรียวัตถุในดินที่จะช่วยอุ้มน้ำไว้เพื่อการเติบโตของพืช ขาดการปลูกพืชคลุมดิน ขาดระบบการจัดสรรน้ำรวมถึงการเสริมระบบการจัดสรรน้ำจากปัจจุบัน

ข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำ

1.1.1) ขุดเจาะบ่อบาดาล จำนวน 2 จุด หมู่ที่ 3

1.1.2) ก่อสร้างบ่อซีเมนต์พักน้ำขนาด 6x8 เลียบคลองลำเบ็ด หมู่ที่ 2, 4 และ 6

1.1.3) ก่อสร้างบ่อน้ำตื้น จำนวน 1 บ่อ หมู่ที่ 5

1.1.4) ก่อสร้างเส้นทางส่งน้ำ 3 เส้นทาง รวมระยะทาง 6 กิโลเมตร หมู่ที่ 2, 4 และ 6

1.2) การซ่อมบำรุงแหล่งน้ำเดิม

1.2.1) ต่อท่อส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่ หมู่ที่ 3

1.2.2) ต่อท่อส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่ หมู่ที่ 4

1.2.3) ขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อใช้ภายในครัวเรือน จำนวน 2 จุด หมู่ที่ 5

1.2.4) ต่อท่อส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่ หมู่ที่ 7

การดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำดังกล่าวนี้จะมีรายละเอียดในบทที่ 7 หัวข้อ 7.5

ตารางที่ 4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

ปีงบประมาณ	จำนวนบ่อ
2556	1
2562	1
รวม	**2**

แผนที่แหล่งน้ำตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

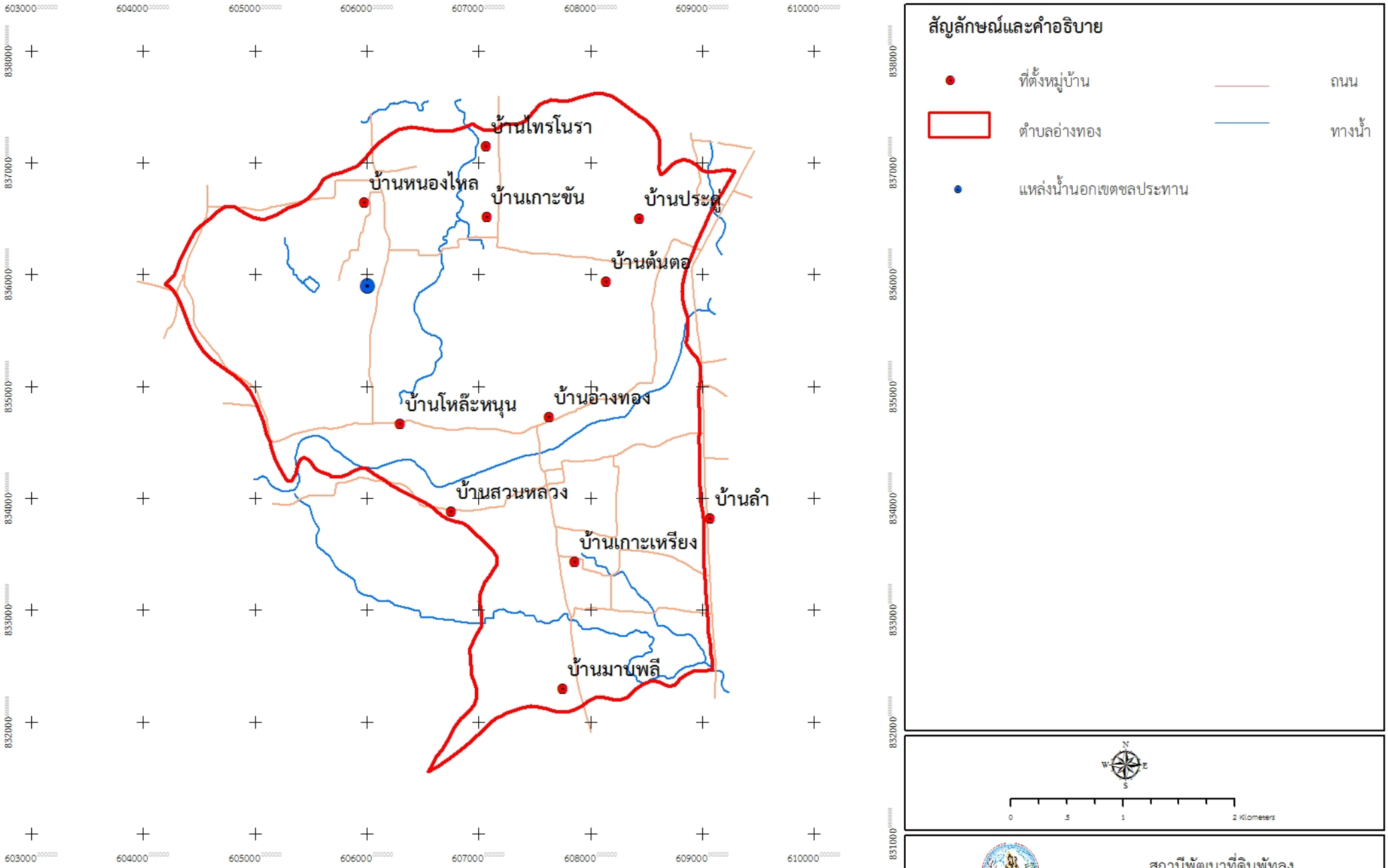

ภาพที่ 4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

2) แก้ไขปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดิน เมื่อพิจารณาจากข้อมูลดิน พบว่า ทั้งพื้นที่ตำบลมีพื้นที่ที่ควรตอบสนองความต้องการด้านการขอรับวัสดุปูนเพียงร้อยละ 21.66 ซึ่งควรปรับสภาพให้เป็นกลางนอกนั้นปฏิกิริยาดินมีความเหมาะสมอยู่แล้วต่อการจัดการดินด้านอื่นๆ หน่วยพัฒนาที่ดินควรพิจารณาจากข้อมูลเพื่อจัดสรรปริมาณของวัสดุปรับปรุงดิน

ข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

2.1) ต้องการวัสดุปรับปรุงดินประเภทปูน หมู่ที่ 4

3) ต้องการเส้นทางลำเลียง

ข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

3.1) ต้องการเส้นทางลำเลียงระยะทาง 200-300 เมตร หมู่ที่ 4

ผลจากการจัดทำการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียด ดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 2 ประการ คือ

1.1) ประชากรเพิ่มขึ้น

1.2) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 2 ประการ คือ

2.1) พื้นที่ทำการเกษตรเพิ่มขึ้น

2.2) การใช้ที่ดินไม่เหมาะสม

3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 2 ประการ คือ

3.1) ขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภค/ บริโภค

3.2) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 3 ประการ คือ

4.1) แหล่งน้ำตื้นเขินจากตะกอนดิน และอายุการใช้งาน

4.2) ผลผลิตพืชตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง

4.3) รายได้น้อย

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

5.1) ขุดลอกคลองลำเบ็ด

5.2) เครื่องสูบน้ำพลังงานไฟฟ้า พร้อมท่อส่งระยะทาง 4 กิโลเมตร

5.3) พื้นที่ส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่มังคุด

5.4) พื้นที่ส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่ยางพารา

5.5) แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานขนาด 1,260 ลบ.ม.

อนาคต

(1) บ่อพักน้ำถาวร หมู่ที่ 4 หรือหมู่ที่ 5 เพื่อเชื่อมโยงพื้นที่ส่งน้ำในพื้นที่หมู่ที่ 2 และ 4

(2) บ่อซีเมนต์พักน้ำขนาด 6x8 เลียบคลองลำเบ็ดทั้งสองฝั่ง

(3) ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-2

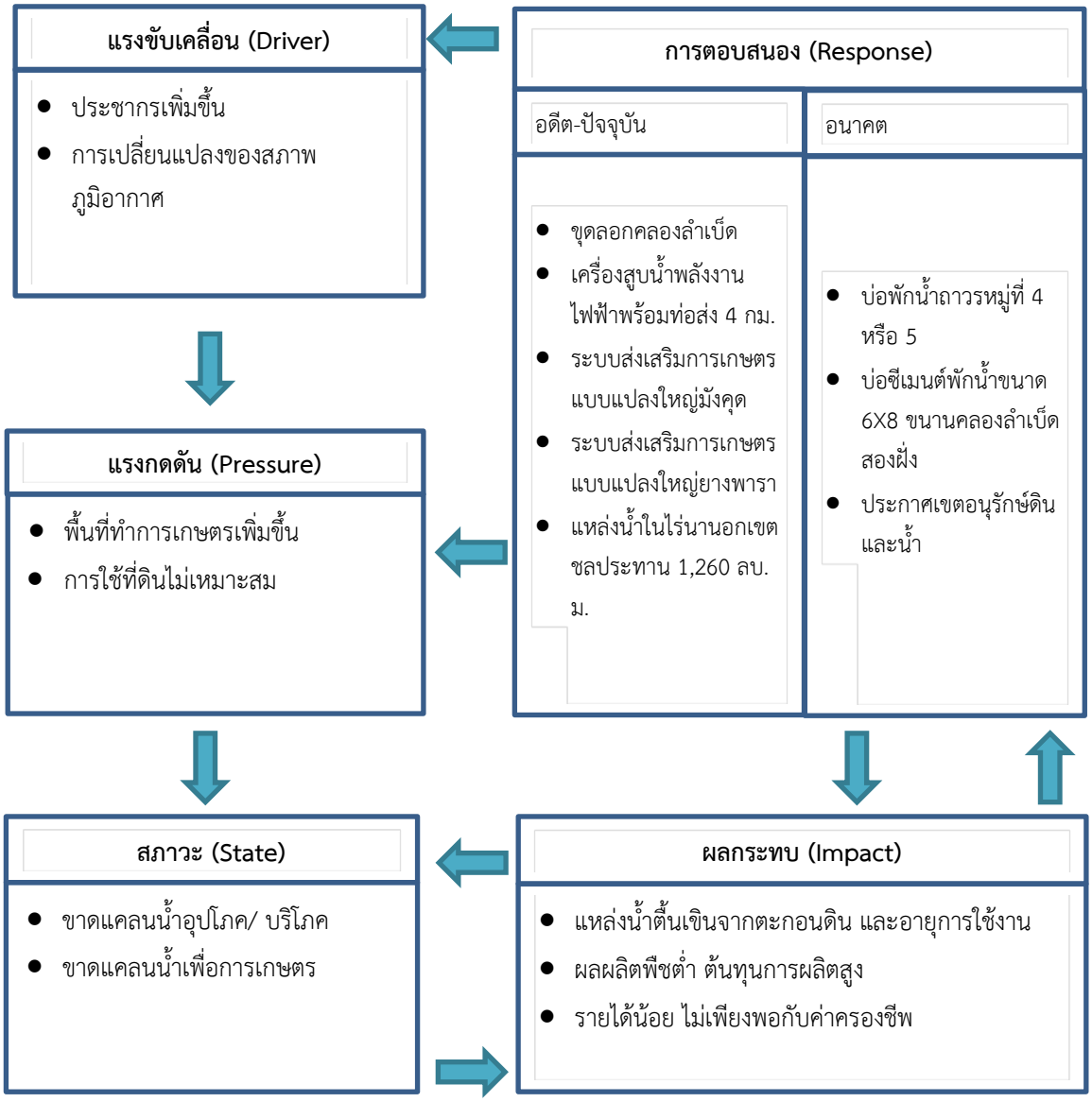

ภาพที่ 4-2 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.3.1 พื้นที่ดอน

1) ยางพารา ช่วงเก็บเกี่ยวอยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงกุมภาพันธ์ นอกนั้นเป็นช่วงระยะเวลาผลัดใบคือ เดือนมีนาคมถึงเมษายน

2) ปาล์มน้ำมัน ช่วงเก็บเกี่ยวอยู่ระหว่างเดือนมกราคมถึงพฤศจิกายน นอกนั้นเป็นช่วงระยะเวลาไม่มีผลผลิต (ขาดคอหรือไม่มีผลผลิตช่วงลมมรสุม) คือ เดือนธันวาคม

3) ไม้ผลต่างๆ ประกอบด้วย ทุเรียน (พันธุ์หมอนทอง) และมังคุด

4) พืชไร่ ที่นิยมปลูก ประกอบด้วย ข้าวโพดหวาน ถั่วลิสง และถั่วหรั่ง

- ข้าวโพด ปลูกในช่วงเดือน มีนาคมถึงพฤษภาคม
- ถั่วลิสง ปลูกในช่วงเดือน มีนาคมถึงตุลาคม
- ถั่วหรั่ง ปลูกในช่วงเดือน พฤษภาคมถึงกันยายน

4.3.2 พื้นที่ลุ่ม

1) ข้าวนาปี พันธุ์ที่ปลูกประกอบด้วยสังข์หยดและเล็บนก ระยะเวลาเดือนสิงหาคมถึงกันยายนเป็นช่วงเวลาการเพาะปลูก เดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์เป็นช่วงเวลาการเก็บเกี่ยว ส่วนข้าวพันธุ์ กข. จะเริ่มปลูกช่วงเดือนตุลาคม

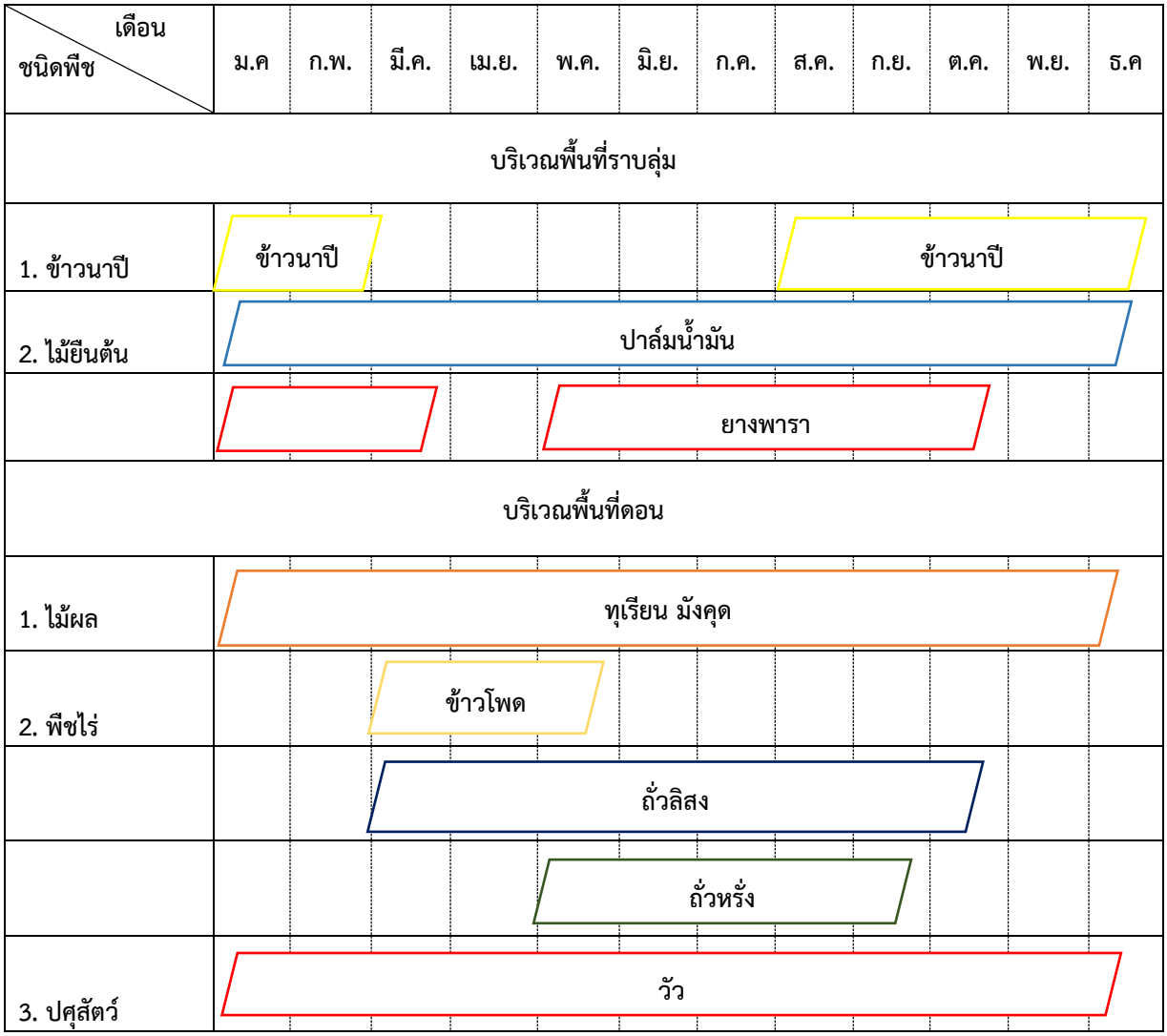

ภาพที่ 4-3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบันตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

บทที่ 5
การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 ทรัพยากรดิน

การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดิน ทำให้ทราบว่าที่ดินนั้นๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดต่อการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นการจับคู่ข้อมูลที่ใช้สำหรับการประเมินคุณภาพที่ดิน ได้แก่ ข้อมูลคุณภาพที่ดิน และประเภทการใช้ที่ดิน จากการสำรวจทรัพยากรดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง โดยกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน พบว่า มีทั้งหมด 14 ชุดดิน 6 ดินคล้ายชุดดิน และ 1 หน่วยดินเชิงซ้อน โดยมีการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย พืชเศรษฐกิจหลัก หรือ พืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง มี 9 ชนิด ได้แก่ ข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว เงาะ ทุเรียน มังคุด ลองกอง และหญ้าเลี้ยงสัตว์

5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดินสำหรับพืชเศรษฐกิจ (บัณฑิต ตันศิริ และคำรณ ไทรฟัก, 2542) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการ ใช้ที่ดิน ดังนี้

ข้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ ของธาตุอาหาร (s) ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร (n) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สารพิษ มีข้อจำกัดในสภาวะน้ำแช่ขัง (z) และสภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bu-silA Ll-gm,pic-clA Ll-gm-clA Ll-mw,pic-clA Ll-mw-clA Ptl-clA และ Te-mw-slA

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สารพิษ มีข้อจำกัดด้านในสภาวะน้ำแช่ขัง (z) ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) ความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) และสภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kkt-clC Klt-clC Ll-clA Ntn-clB Ntn-clC Ntn-d-clB Pac-clB Ro-silA Sw-slA Sw-slB Sw-slC และ Tkn-slA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของข้าว คือ ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE Klt-clD และ SC

ยางพารา

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของ ธาตุอาหาร (s) ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร (n) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ll-clA Ll-gm,pic-clA Ll-gm-clA Ll-mw,pic-clA Ll-mw-clA Ntn-clB Ntn-clC Ntn-d-clB Pac-clB Ro-silA Sw-slA Sw-slB Sw-slC Te-mw-slA และ Tkn-slA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bu-silA Kkt-clC Klt-clC และ Klt-clD

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของยางพารา คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE Ptl-clA และ SC

ปาล์มน้ำมัน

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของ ธาตุอาหาร (s) ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร (n) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สารพิษ มีข้อจำกัดในสภาวะน้ำแช่ขัง (z) และ และสภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bu-silA Ll-clA Ll-gm,pic-clA Ll-gm-clA Ll-mw,pic-clA Ll-mw-clA Ntn-d-clB Pac-clB Ro-silA Te-mw-slA และ Tkn-slA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ntn-clB Ntn-clC Ptl-clA Sw-slA Sw-slB และ Sw-slC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของปาล์มน้ำมัน คือ สภาวะการหยั่ง ลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE Kkt-clC Klt-clC Klt-clD และ SC

มะพร้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ ของธาตุอาหาร (s) ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร (n) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สารพิษ มีข้อจำกัดด้านในสภาวะน้ำแช่ขัง (z) และสภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ Ll-clA Ll-gm,pic-clA Ll-gm-clA Ll-mw,pic-clA Ll-mw-clA Ntn-d-clB Pac-clB Ro-silA Te-mw-slA และ Tkn-slA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bu-silA Ntn-clB Ntn-clC Sw-slA Sw-slB และ Sw-slC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของมะพร้าว คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE Kkt-clC Klt-clC Klt-clD Ptl-clA และ SC

เงาะ ทุเรียน มังคุด และลองกอง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ ของธาตุอาหาร (s) ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร (n) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ll-clA Ll-gm,pic-clA Ll-gm-clA Ll-mw,pic-clA Ll-mw-clA Ntn-d-clB Pac-clB Ro-silA Te-mw-slA และ Tkn-slA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bu-silA Ntn-clB Ntn-clC Sw-slA Sw-slB และ Sw-slC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของ เงาะ ทุเรียน มังคุด และลองกอง คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) ความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) และสภาวะการ หยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE Kkt-clC Klt-clC Klt-clD Ptl-clA และ SC

หญ้าเลี้ยงสัตว์

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ ของธาตุอาหาร (s) ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร (n) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สารพิษ มีข้อจำกัดในสภาวะน้ำแช่ขัง (z) ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) ความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) และสภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bu-silA Kkt-clC Klt-clC Klt-clD Ll-clA Ll-gm,pic-clA Ll-gm-clA Ll-mw,pic-clA Ll-mw-clA Ntn-clB Ntn-clC Ntn-d-clB Pac-clB Ptl-clA Ro-silA Sw-slA Sw-slB Sw-slC Te-mw-slA และ Tkn-slA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของหญ้าเลี้ยงสัตว์ คือ ศักยภาพใน การใช้เครื่องจักร (w) ความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE และ SC

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

หน่วยแผนที่ดิน	ข้าว	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	มะพร้าว	เงาะ	ทุเรียน	มังคุด	ลองกอง	หญ้าเลี้ยงสัตว์
Bu-silA	S2snzr	S3o	S2sno	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o	S2sno
Ho-gclE	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Kkt-clC	S3ower	S3r	N	N	N	N	N	N	S2snr
Klt-clC	S3ozwe	S3r	N	N	N	N	N	N	S2snzr
Klt-clD	N	S3r	N	N	N	N	N	N	S2snzwer
Ll-clA	S3o	S2n	S2n	S2n	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2n
Ll-gm,pic-clA	S2no	S2no	S2n	S2no	S2sno	S2sno	S2sno	S2sno	S2n
Ll-gm-clA	S2no	S2no	S2n	S2no	S2sno	S2sno	S2sno	S2sno	S2n
Ll-mw,pic-clA	S2no	S2no	S2n	S2no	S2sno	S2sno	S2sno	S2sno	S2n
Ll-mw-clA	S2no	S2no	S2n	S2no	S2sno	S2sno	S2sno	S2sno	S2n
Ntn-clB	S3o	S2snr	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S2sn
Ntn-clC	S3owe	S2snr	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S2sn
Ntn-d-clB	S3o	S2snr	S2snr	S2snzr	S2snr	S2snr	S2snr	S2snr	S2sn
Pac-clB	S3o	S2n	S2nz	S2n	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2n
Ptl-clA	S2sn	N	S3o	N	N	N	N	N	S2sno
Ro-silA	S3o	S2n	S2n	S2nz	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2n
Sw-slA	S3o	S2snr	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S2sn
Sw-slB	S3o	S2snr	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S2sn
Sw-slC	S3owe	S2snr	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S2sn
Te-mw-slA	S2snoz	S2sno	S2sn	S2snoz	S2sno	S2sno	S2sno	S2sno	S2sn
Tkn-slA	S3o	S2sn	S2sn	S2snz	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn
SC	N	N	N	N	N	N	N	N	N

หมายเหตุ: 1) สมบัติดินจากตารางที่ 3-4

2) ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน:

t = อุณหภูมิ m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร w = ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร

n = ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน r = สภาวะการหยั่งลึกของราก

f = ความเสียหายจากน้ำท่วม x = การมีเกลือมากเกินไป z = สารพิษ k = สภาวะการเขตกรรม

บทที่ 6
แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกใน คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอก”

6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุดแต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงานและนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะทำให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดเขตการใช้ที่ดินเป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้เขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง ใช้กรอบแผนพัฒนาจังหวัดพัทลุง พ.ศ. 2561-2565 เป็นแนวทางกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ทั้งนี้ในแผนการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง ซึ่งแผนพัฒนาจังหวัดพัทลุง (พ.ศ. 2561-2565) ได้เชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศรวมทั้งแผนพัฒนา เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ตารางที่ 6-1) เป็นต้น

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

ลำดับ	กฎหมาย/ ยุทธศาสตร์/ แผนพัฒนาฯ	รายละเอียด
1	**รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560**	**มาตรา 72 (1)** วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	**ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)**	**ยุทธศาสตร์ที่ 2**: การสร้างความสามารถในการแข่งขัน
		ยุทธศาสตร์ที่ 5: การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3	**แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**	**ประเด็นย่อยที่ 2.1:** จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
		ประเด็นย่อยที่ 2.2: ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
4	**แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)**	**ยุทธศาสตร์ที่ 3:** พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร
		ยุทธศาสตร์ที่ 4: อนุรักษ์ฟื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน
5	**นโยบายและแผนบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ.2560-2579)**	**ยุทธศาสตร์ที่ 2**: ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
		ยุทธศาสตร์ที่ 4: ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
6	**ยุทธศาสตร์ภาคใต้ (พ.ศ.2561)**	**ยุทธศาสตร์ที่ 1**: พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก
		ยุทธศาสตร์ที่ 2: พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ
		ยุทธศาสตร์ที่ 3: พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร
		ยุทธศาสตร์ที่ 4: พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก
		ยุทธศาสตร์ที่ 5: อนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน
		ยุทธศาสตร์ที่ 6: พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับ	กฎหมาย/ ยุทธศาสตร์/ แผนพัฒนาฯ	รายละเอียด
8	**ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดพัทลุง (พ.ศ. 2561-2565)**	**ยุทธศาสตร์ที่ 1:** การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการบริหารจัดการ การเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากภาคการเกษตรที่แข่งขันได้
		ยุทธศาสตร์ที่ 2: การเสริมสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ วัฒนธรรม และท่องเที่ยวชายแดน
		ยุทธศาสตร์ที่ 3: การพัฒนาคุณภาพชีวิต และศักยภาพของประชาชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
		ยุทธศาสตร์ที่ 4:การระดมภาคีทุกภาคส่วนร่วมเสริมสร้างพัทลุงสันติสุข ที่ยั่งยืน
9	**แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี (พ.ศ. 2561-2565)**	**ยุทธศาสตร์ที่ 3:** การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ที่มา: 1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ราชกิจจานุเบกษา, 2561

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560

3. แผนบริหารจัดการทรัพยากรดินปัญหาของประเทศไทยระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) กรมพัฒนาที่ดิน, 2561

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดพัทลุง (พ.ศ. 2561-2565) สำนักงานจังหวัดพัทลุง, 2560

5. แผนพัฒนาท้องถิ่น 3 ปี เทศบาลตำบลอ่างทอง (พ.ศ. 2563-2565) เทศบาลตำบลอ่างทอง, 2564

6.3 เขตการใช้ที่ดิน

การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน เป็นผลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติอาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำและทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติและพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน เช่น มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบลนี้ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ของจังหวัด แผนพัฒนาท้องถิ่นสามปีรวมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาดุลยภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ เขตการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง ได้กำหนดออกเป็น 5 เขต ได้แก่ เขตพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่แหล่งน้ำและพื้นที่เบ็ดเตล็ด รายละเอียดดังตารางที่ 6-2 และภาพที่ 6-1

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

ลำดับที่		หน่วยแผนที่	เขตการใช้ที่ดิน	ไร่	ร้อยละ
1			**เขตป่าไม้**	**443**	**4.18**
			เขตป่าไม้อนุรักษ์	66	0.62
		113	เขตฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติภายใต้เงื่อนไข	66	0.62
2			**เขตเกษตรกรรม**	**7,735**	**73.05**
			เขตปลูกข้าว	381	3.60
		221	เขตปลูกข้าวมีศักยภาพการผลิตสูง	381	3.60
			เขตปลูกไม้ผล	534	5.04
		223	เขตปลูกไม้ผลมีศักยภาพการผลิตสูง	534	5.04
			เขตปลูกไม้ยืนต้น	6,806	64.28
		224	เขตปลูกไม้ยืนต้นมีศักยภาพการผลิตสูง	6,426	60.69
		234	เขตปลูกไม้ยืนต้นมีศักยภาพการผลิตต่ำ	380	3.59
			เขตปศุสัตว์	14	0.19
		241	เขตทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	14	0.19
3			**เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง**	**1,921**	**18.14**
		310	เขตชุมชนเมือง	39	0.37
		320	เขตชุมชนชนบท	1,882	17.77
4			**เขตอุตสาหกรรม**	**16**	**0.15**
		410	เขตอุตสาหกรรมโรงงาน	6	0.06
		420	เขตอุตสาหกรรมเหมืองแร่	10	0.09
5			**เขตแหล่งน้ำ**	**307**	**2.90**
		510	เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	280	2.64
		520	เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	27	0.26
6			**เขตเบ็ดเตล็ด**	**166**	**1.57**
		620	เขตรักษาสมดุลเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม	166	1.57
			รวม	**10,588**	**100.00**

แผนที่แผนการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

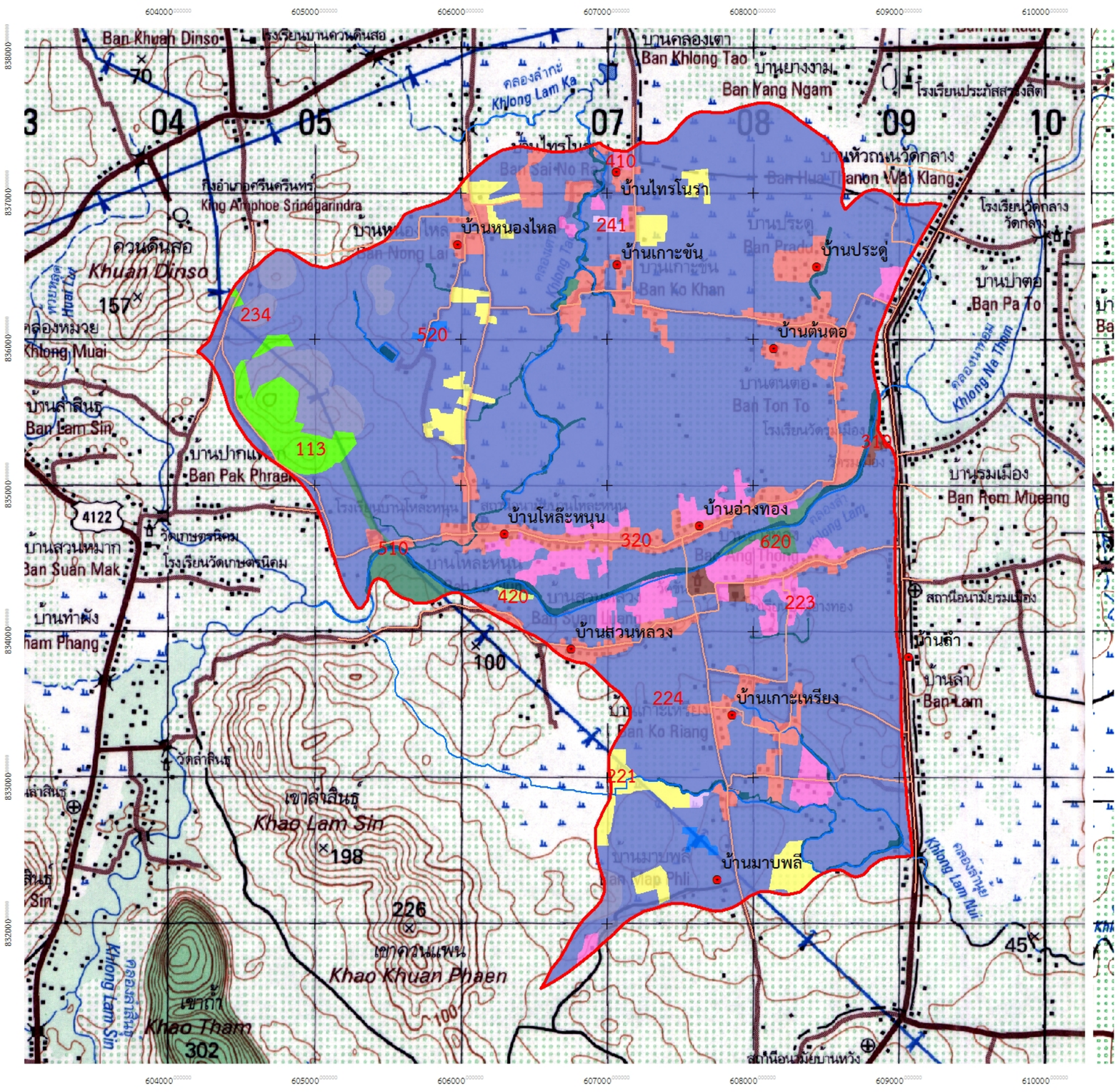

ภาพที่ 6-1 แผนการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- ที่ตั้งหมู่บ้าน
- ตำบลอ่างทอง
- ถนน
- ทางน้ำ

หน่วยแผนที่	เขตการใช้ฯ	ไร่	ร้อยละ
113	เขตฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติฯ (C)	443	4.18
221	เขตปลูกข้าวศักยภาพสูง	381	3.60
223	เขตปลูกไม้ผลศักยภาพสูง	534	5.04
224	เขตปลูกไม้ยืนต้นศักยภาพสูง	6,426	60.69
234	เขตปลูกไม้ยืนต้นมีศักยภาพต่ำ	380	3.59
241	เขตทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	14	0.13
310	เขตชุมชนเมือง	39	0.37
320	เขตชุมชนชนบท	1,882	17.77
410	เขตอุตสาหกรรมโรงงาน	6	0.06
420	เขตอุตสาหกรรมเหมืองแร่	10	0.09
510	เขตแหล่งน้ำธรรมชาติ	280	2.64
520	เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	27	0.26
620	เขตรักษาสมดุลเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม	166	1.57
	รวม	**10,588**	**100.00**

N
W
E
S
0
.5
1
2 Kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

1. เขตป่าไม้ กำหนดเขตการใช้ที่ดินได้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของที่ดินสำหรับเขตป่าไม้และทิศทางการพัฒนาพื้นที่นี้ สามารถแบ่งพื้นที่เขตการเกษตรเป็น 1 เขต ดังนี้

1.1 เขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ประกอบด้วย

1.1.1 เขตฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติภายใต้เงื่อนไข (หน่วยแผนที่ 113) มีเนื้อที่ 443 ไร่ หรือร้อยละ 4.18 ของพื้นที่ตำบล

2. เขตเกษตรกรรม กำหนดเขตการใช้ที่ดินได้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการเกษตรและทิศทางการพัฒนาพื้นที่นี้ สามารถแบ่งพื้นที่เขตการเกษตรเป็น 4 เขต คือ เขตปลูกข้าว เขตปลูกไม้ผล เขตปลูกไม้ยืนต้น และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 7,735 ไร่ หรือร้อยละ 73.05 ของพื้นที่ตำบล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 เขตปลูกข้าว ประกอบด้วย

2.1.1 เขตปลูกข้าวมีศักยภาพสูง (หน่วยแผนที่ 221) มีเนื้อที่ 381 ไร่ หรือร้อยละ 3.60 ของพื้นที่ตำบล

การจัดการดินในปัจจุบัน มีน้ำฝนใช้เพื่อการปลูกข้าว มีการปลูกข้าวใช้เวลาจนถึงเก็บเกี่ยวถึง 5 เดือนโดยประมาณ ได้รับการสนับสนุนให้ปลูกข้าวโดยกรมการข้าว ด้วยเมล็ดพันธ์ข้าวพันธ์ส่งเสริม การปรับปรุงดินด้วยวัสดุปูนทางการเกษตร การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ รวมถึงการปลูกพืชหมุนเวียนภายหลังการปลูกข้าว

การจัดการที่ดินในอนาคต

<u>กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่ขอรับการสนับสนุน</u> ได้แก่

การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์

การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด

การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด

การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

การรณรงค์ไถกลบตอซัง

<u>กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุน</u> ได้แก่

ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพัทลุง/ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพัทลุง)

จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/ แมลง (กรมการข้าว)

2.2 เขตปลูกไม้ผล ประกอบด้วย

2.2.1 เขตปลูกไม้ผลที่มีศักยภาพสูง (หน่วยแผนที่ 223) มีเนื้อที่ 534 ไร่ หรือร้อยละ 5.04 ของพื้นที่ตำบล

การจัดการที่ดินในอนาคต

<u>กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่ขอรับการสนับสนุน</u> ได้แก่

การปรับปรุงคุณภาพดิน ประกอบด้วย

การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์

การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
การจัดหาปูนโดโลไมต์
การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
การบริหารจัดการน้ำ ประกอบด้วย
การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ประกอบด้วย
การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
<u>กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุน</u> ได้แก่
การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจ) พอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

2.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น มีเนื้อที่รวม 6,806 ไร่ หรือร้อยละ 64.28 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

2.3.1 เขตปลูกไม้ยืนต้นที่มีศักยภาพสูง (หน่วยแผนที่ 224) มีเนื้อที่ 6,426 ไร่ หรือร้อยละ 60.69 ของพื้นที่ตำบล

2.3.2 เขตปลูกไม้ยืนต้นที่มีศักยภาพต่ำ (หน่วยแผนที่ 234) มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเนินเขา ความลาดชันร้อยละ 0-35 มีเนื้อที่ 380 ไร่ หรือร้อยละ 3.59 ของพื้นที่ตำบล

การจัดการที่ดินในอนาคต

<u>กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่ขอรับการสนับสนุน</u> ได้แก่
การปรับปรุงคุณภาพดิน
การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด
การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
การจัดหาปูนโดโลไมต์
การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว
<u>กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุน</u>
การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจ พอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

2.4 เขตปศุสัตว์ ประกอบด้วย

2.4.1 เขตทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (หน่วยแผนที่ 241) มีเนื้อที่ 14 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของพื้นที่ตำบล

<u>กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่ขอรับการสนับสนุน</u> ไม่มี

การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

<u>กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุน</u>

ส่งเสริม/ สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพัทลุง)

3. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่รวม 1,921 ไร่ หรือร้อยละ 18.14 ของพื้นที่ตำบล จำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย

3.1 เขตชุมชนเมือง (หน่วยแผนที่ 310) มีเนื้อที่ 39 ไร่ หรือร้อยละ 3.07 ของพื้นที่ตำบล

3.2 เขตชุมชนชนบท (หน่วยแผนที่ 320) มีเนื้อที่ 1,882 ไร่ หรือร้อยละ 17.77 ของพื้นที่ตำบล

4. เขตอุตสาหกรรม มีเนื้อที่รวม 16 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของพื้นที่ตำบล จำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย

4.1 เขตอุตสาหกรรมโรงงาน (หน่วยแผนที่ 410) มีเนื้อที่ 6 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของพื้นที่ตำบล

4.2 เขตอุตสาหกรรมเหมืองแร่ (หน่วยแผนที่ 420) มีเนื้อที่ 10 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของพื้นที่ตำบล

5. เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 307 ไร่ หรือร้อยละ 2.90 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

5.1 แหล่งน้ำตามธรรมชาติ (หน่วยแผนที่ 510) มีเนื้อที่ 280 ไร่ หรือร้อยละ 2.64 ของพื้นที่ตำบล

5.2 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (หน่วยแผนที่ 520) มีเนื้อที่ 27 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของพื้นที่ตำบล

<u>กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่ขอรับการสนับสนุน</u> ได้แก่

<u>กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุน</u> ไม่มี

พัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานพัทลุง)

6. เขตเบ็ดเตล็ด

6.1 เขตรักษาสมดุลเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม (หน่วยแผนที่ 620) มีเนื้อที่ 166 ไร่ หรือร้อยละ 1.57 ของพื้นที่ตำบล

6.4 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

การจัดการตามระบบการปลูกพืชตามเขตการใช้ที่ดินมีความจำเป็นดังที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อที่ 4.4 ระบบการปลูกพืช ตามความต้องการของชุมชนที่ต้องการโครงการสนับสนุนการจัดการทรัพยากรด้านต่างๆ เพื่อให้การใช้ที่ดินในการปลูกพืชเศรษฐกิจหรือ เลี้ยงสัตว์สำคัญมีประสิทธิภาพ ช่วงระยะเวลาที่เกิดความห่างจากการเก็บเกี่ยวผลผลิต หรือพักแปลง ฯลฯ จึงควรมีกิจกรรมเสริมการใช้ที่ดินและปรับปรุงดินควบคู่กัน ดังนี้ ภาพที่ 6-2

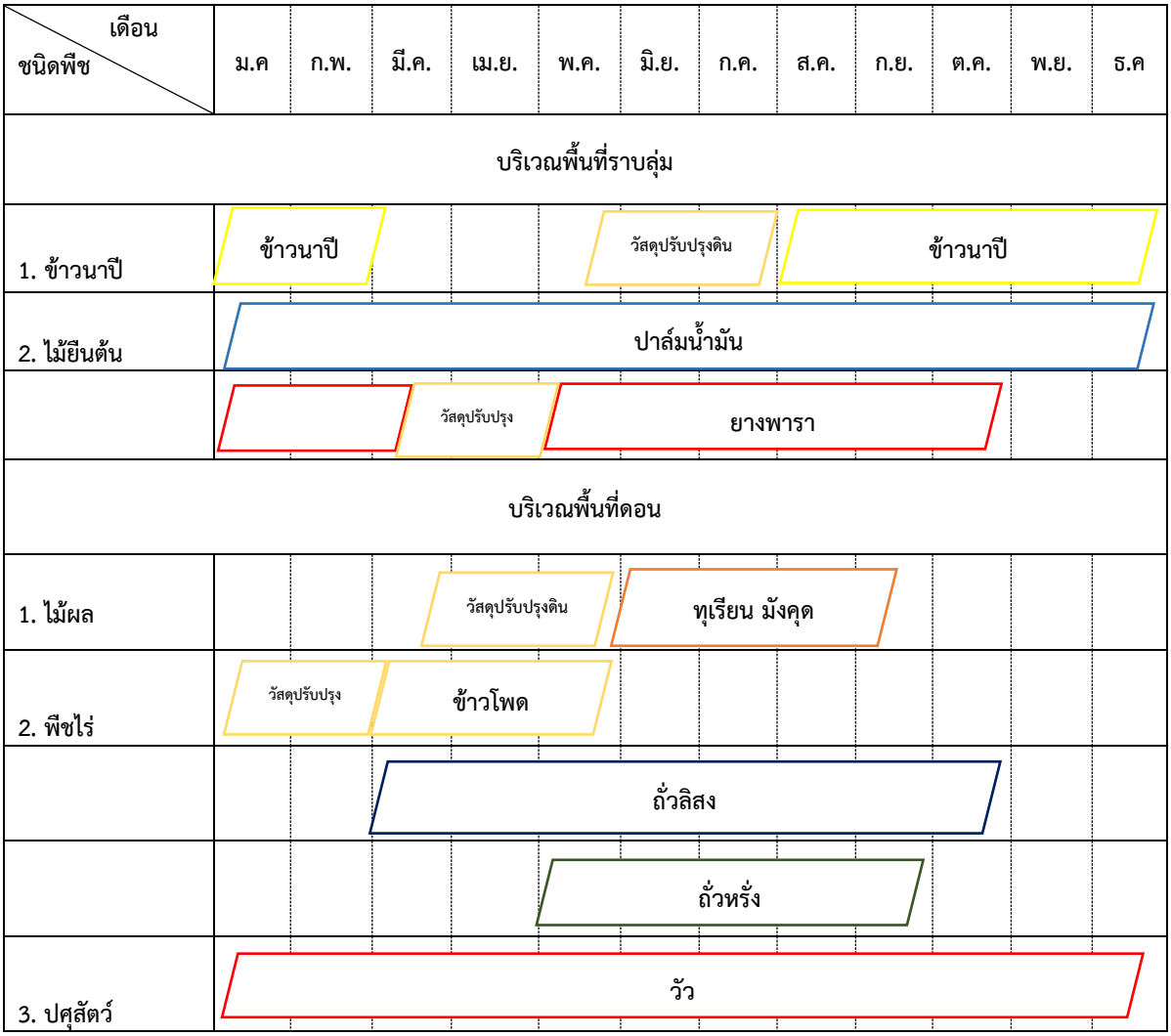

ภาพที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

6.5 การจัดการความต้องการส่วนต่าง

การแก้ไขปัญหาตามที่มีข้อเสนอจากชุมชนและตำบลอ่างทองให้แก้ไขปัญหารวม 3 ประการ คือ ***(1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ฝายกั้นน้ำ ลำเหมือง เป็นต้น (2) ขุดเจาะบ่อบาดาล และ (3) ก่อสร้างระบบส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ*** นั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาแต่ละเรื่องและแต่ละพื้นที่ได้ จำเป็นต้องดำเนินการเป็นระบบทั้งตำบล จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาทั้ง 3 ประการได้

1) การบริหารจัดการน้ำ ปัจจุบันมีหน่วยงานที่ดำเนินการด้านการพัฒนาแหล่งน้ำทั้งด้านการพัฒนา และซ่อมบำรุง เช่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ และกรมทรัพยากรน้ำบาดาล หรือผ่านคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัดเข้าสู่วาระการพิจารณา ประกอบด้วย

1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำ

1.1.1) ขุดเจาะบ่อบาดาล จำนวน 2 จุด หมู่ที่ 3

1.1.2) ก่อสร้างบ่อซีเมนต์พักน้ำขนาด 6x8 เลียบคลองลำเบ็ด หมู่ที่ 2, 4 และ 6

1.1.3) ก่อสร้างบ่อน้ำตื้น จำนวน 1 บ่อ หมู่ที่ 5

1.1.4) ก่อสร้างเส้นทางส่งน้ำ 3 เส้นทาง รวมระยะทาง 6 กิโลเมตร หมู่ที่ 2, 4 และ 6

1.2) การซ่อมบำรุงแหล่งน้ำเดิม

1.2.1) ต่อท่อส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่ หมู่ที่ 3

1.2.2) ต่อท่อส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่ หมู่ที่ 4

1.2.3) ขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อใช้ภายในครัวเรือน จำนวน 2 จุด หมู่ที่ 5

1.2.4) ต่อท่อส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่ หมู่ที่ 7

บทที่ 7
การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลอ่างทองไปเสนอต่อสภาเทศบาลตำบลอ่างทอง เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกับกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง จำนวน 3 โครงการ ดังนี้

1) การปรับปรุงคุณภาพดิน
2) การบริหารจัดการน้ำ
3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตปลูกข้าว มีแผนงาน/ โครงการ ดังนี้

1.1) การปรับปรุงคุณภาพดิน

1.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์

1.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด

1.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด

1.1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

1.1.5) การรณรงค์ไถกลบตอซัง

2) เขตปลูกไม้ผล มีแผนงาน/ โครงการ ดังนี้

2.1) การปรับปรุงคุณภาพดิน

2.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์

2.1.2) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

2.1.3) การจัดหาปูนโดโลไมต์

2.1.4) การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด

2.2) การบริหารจัดการน้ำ

2.2.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

2.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

2.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

3) เขตปลูกไม้ยืนต้น มีแผนงาน/ โครงการ ดังนี้

3.1) การปรับปรุงคุณภาพดิน

3.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์

3.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด

3.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด

3.1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

3.1.5) การจัดหาปูนโดโลไมต์

3.1.6) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด

3.2) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

3.2.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

3.2.2) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว

4) เขตปศุสัตว์ มีแผนงาน/ โครงการ ดังนี้

4.1) การบริหารจัดการน้ำ

4.1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (ตารางที่ 7-1)

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตปลูกข้าว มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพัทลุง/ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพัทลุง)

1.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

1.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/ แมลง (กรมการข้าว)

2) เขตปลูกไม้ผล มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

2.1) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

2.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจ) พอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

3) เขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

3.1) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

3.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

4) เขตปศุสัตว์ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ ส่งเสริม/ สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพัทลุง)

7.4.2 พื้นที่แหล่งน้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานพัทลุง) (ตารางที่ 7-2)

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ศาลาเรียนรู้หมอดินอาสาประจำตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การพัฒนาระบบส่งน้ำ ความต้องการวัสดุปรับปรุงดินและทางลำเลียง ดังนี้

7.5.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

1) ขุดเจาะบ่อบาดาล 2 จุด หมู่ 3

2) ก่อสร้างท่อซีเมนต์พักน้ำ ขนาด 6x8 เลียบคลองลำเบ็ด หมู่ 2, 4, 5 และ 6

3) ก่อสร้างบ่อน้ำตื้น 1 บ่อ หมู่ 5

4) ก่อสร้างเส้นทางส่งน้ำ 3 เส้นทาง รวมระยะทาง 6 กิโลเมตร หมู่ 2,4 และ 6

5) ขุดลอกเหมืองส่งน้ำ หมู่ 8 ตามแบบที่กำหนดของกองช่างเทศบาลตำบลอ่างทอง

7.5.2 การพัฒนาระบบส่งน้ำ

1) ต่อท่อส่งน้ำเข้าพื้นที่ หมู่ 3, 4 และ7

2) ขุดเจาะบ่อบาดาลใช้ในครัวเรือน 2 จุด หมู่ 5

7.5.3 วัสดุปรับปรุงดิน

1) ความต้องการวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน หมู่ 4

7.5.4 เส้นทางลำเลียง

1) เส้นทางลำเลียงระยะทาง 200-300 เมตร หมู่ 4

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการขอรับการสนับสนุนแผนงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ของเทศบาลตำบลอ่างทอง กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลอ่างทองในภาพรวมจะสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ (1) แหล่งน้ำใช้ทางการเกษตร และครัวเรือนไม่เพียงพอ (2) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และ (3) การขาดเส้นทางลำเลียงในบางช่วง ปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

7.6 ระยะเวลาดำเนินการ

7.6.1 การก่อสร้างในไตรมาสที่ 2 ของปีงบประมาณ 2565

1) งานเร่งด่วน การแก้ไขปัญหาน้ำเพื่อการเกษตร โดยวิธีการจัดทำเส้นทางลำเลียงน้ำ ระบบส่งน้ำโดยหน่วยงานชลประทาน การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 1,260 ลบ.ม. โดยหน่วยงานพัฒนาที่ดิน

7.6.2 การก่อสร้างในไตรมาสที่ 3 ของปีงบประมาณ 2565

1) งานเร่งด่วน การแก้ไขปัญหาน้ำเพื่อการเกษตร โดยวิธีการจัดทำเส้นทางลำเลียงน้ำ ระบบส่งน้ำโดยหน่วยงานชลประทาน การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 1,260 ลบ.ม. โดยหน่วยงานพัฒนาที่ดิน

2) งานตามระยะเวลา การปรับปรุงบำรุงดินด้วยวัสดุปรับปรุงดิน ประกอบด้วย วัสดุปูนหรือเมล็ดพันธ์พืชปุ๋ยสดปรับปรุงดินก่อนการเพาะปลูก การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ การปลูกแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอนเพื่อปลูกไม้โตเร็ว

7.6.3 การพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งระบบ

อีกทางเลือกหนึ่งในการเร่งรัดแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และการขาดแคลนน้ำ รวมทั้งน้ำท่วม คือ การประกาศเขตพื้นที่ตำบลอ่างทอง เป็นเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ ตามบทบัญญัติมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551

ทั้งนี้เป้าหมายการดำเนินงานของหน่วยงานในระยะปีงบประมาณล่วงหน้า 2565 และปีงบประมาณ 2565 – 2569 ได้แจกแจงประกอบไว้ (ตารางที่ 7-3)

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/ โครงการ	หน่วยนับ	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
เขตพื้นที่เกษตรกรรม				
1.1 เขตปลูกข้าว	1. การปรับปรุงคุณภาพดิน			
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	120	7,000
	1.2 การจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	0.5	16,500
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	40	5
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	1	2,500
	1.5 การรณรงค์ไถกลบตอซัง	ไร่	20	20,000
1.2 เขตปลูกไม้ผล	1. การปรับปรุงคุณภาพดิน			
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	40	14,000
	1.2 การจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	0.7	23,100
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	140	700
	1.4 การจัดหาปูนโดโลไมต์	ตัน	15	25,500
	1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	30	450
	2. การบริหารจัดการน้ำ			
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	แห่ง	1	17,800
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน			
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	20,000	24,000
1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น	1. การปรับปรุงคุณภาพดิน			
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	40	14,000
	1.2 การจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	0.8	26,400
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	160	800
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	4	10,000
	1.5 การจัดหาปูนโดโลไมต์	ตัน	10	17,000
	1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	20	300
	2. การบริหารจัดการน้ำ			
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	แห่ง	2	35,600
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน			
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	20,000	24,000
	3.2 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอนเพื่อปลูกไม้โตเร็ว	ไร่	100	170,000
1.4 เขตปศุสัตว์	-	-	-	-

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2564

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	
1.1 เขตปลูกข้าว	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพัทลุง/ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพัทลุง) 2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/ แมลง (กรมการข้าว)
1.2 เขตปลูกไม้ผล	1. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) 2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น	1. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) 2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
1.4 เขตปศุสัตว์	1. ส่งเสริม/ สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพัทลุง)

ที่มา : แผนปฏิบัติงาน ปี พ.ศ.2565 องค์การบริหารส่วนตำบลอ่างทอง อำเภอศรนครินทร์ จังหวัดพัทลุง พ.ศ.2564

: แผนปฏิบัติงาน ปี พ.ศ.2565 สำนักงานเกษตรอำเภออ่างทอง จังหวัดพัทลุง

: แผนปฏิบัติงาน ปี พ.ศ.2565 ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง

: แผนปฏิบัติงาน ปี พ.ศ.2565 ศูนย์วิจัยพืชสวนพัทลุง

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/ โครงการ/ กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
เขตพื้นที่เกษตรกรรม															
เขตปลูกข้าว	**1. การปรับปรุงคุณภาพดิน**														
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	120	10	10	10	10	50	420	350	350	350	350	1,750	พด.
	1.2 การจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	0.5	2	2	2	2	8.5	16,500	66,000	66,000	66,000	66,000	280,500	พด.
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	40	40	40	40	40	200	5	5	5	5	5	30	พด.
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	1	2	1	1	1	6	2,500	5,000	2,500	2,500	2,500	15,000	พด.
	1.5 การรณรงค์ไถกลบตอซัง	ไร่	20	20	-	20	-	60	20,000	20,000	-	20,000	-	60,000	พด.
เขตปลูกไม้ผล	**1. การปรับปรุงคุณภาพดิน**														
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	40	40	40	40	40	200	1,400	1,400	1,400	1,400	1,400	7,000	พด.
	1.2 การจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	3.5	23,100	23,100	23,100	23,100	23,100	115,500	พด.
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	140	100	80	80	80	480	700	500	400	400	400	2,400	พด.
	1.4 การจัดหาปูนโดโลไมต์	ตัน	15	15	15	10	10	65	12,750	12,750	12,750	8,500	8,500	55,250	พด.
	1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	30	30	30	20	20	130	450	450	450	300	300	1,950	พด.

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/ โครงการ/ กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
	2. การบริหารจัดการน้ำ														
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	แห่ง	1	1	1	-	-	3	17,800	17,800	17,800	-	-	53,400	พด.
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน														
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	20,000	15,000	15,000	15,000	15,000	80,000	24,000	18,000	18,000	18,000	18,000	150,000	พด.
เขตปลูกไม้ยืนต้น	**1. การปรับปรุงคุณภาพดิน**														
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	40	70	70	70	70	320	14,000	24,500	24,500	24,500	24,500	112,000	พด.
	1.2 การจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	0.8	2	2	2	2	8.5	26,400	66,000	66,000	66,000	66,000	290,400	พด.
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	160	80	80	80	80	80	480	400	400	400	400	2,400	พด.
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	4	2	1	1	1	9	10,000	5,000	2,500	2,500	2,500	22,500	พด.
	1.5 การจัดหาปูนโดโลไมต์	ตัน	10	20	20	20	20	90	17,000	34,000	34,000	34,000	34,000	153,000	พด.
	1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	20	40	40	40	40	200	300	600	600	600	600	2,700	พด.
	2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน														
	2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	20,000	35,000	35,000	35,000	35,000	175,000	42,000	42,000	42,000	42,000	42,000	195,000	พด.
	2.2 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอนเพื่อปลูกไม้โตเร็ว	ไร่	100	100	100	100	100	500	170,000	170,000	170,000	170,000	170,000	850,000	พด.
เขตปศุสัตว์	-	-													

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ
ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2564

คณะผู้จัดทำ

นายศรีศักดิ์	ธานี	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12
นางฐาสิต	เกษตรสุนทร	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง
นายพรพรหม	พรหมเดชะ	ผู้อำนวยการกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน
นายพิศุทธิ์	มิกาศ	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน
นางสาวพิลาสลักษณ์	ลิ่วรุ่งเจริญ	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
นายอรรถพร	บูเอียด	นายช่างสำรวจชำนาญงาน
นางสาวภาณุพรรณ	สระกอบแก้ว	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ
นายนคร	เพชรบุรี	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
นายอภิเชษฐ	ทองส่ง	นักสำรวจดินชำนาญการ
นางสาวสุรีย์พร	นวลศรี	เศรษฐกรชำนาญการ